
V
B
J
D
C.R. BIBLIOTHECA
UNIVER. JAGELL.
CRACOVIENSIS

viro clarissimo

venerabundus m.a.

Sternbach L.

De Gnomologio Vaticano inedito.

I. II. III. IV. V.

1-70.

De Gnomologio Vaticano inedito.

I.

Quattuor anni effluxerunt, ex quo Curtius Wachsmuth e codice Vindobonensi Theol. CXLIX Ness. (f. $302^{v} - 306^{r}$; $307^{v} - 308^{r}$) apophthegmatum Syllogen[1]) edidit H. Dilesii apographo usus, qui primus codicis notitiam prodidit Demadisque nonnula dicta antea incognita ex eodem in lucem protulit Mus. Rhen. vol. XXIX (1874) p. 107 sqq. Demadea frustra apud Wachsmuthium quaeras, quippe cui Dilesius (p. 116 sq.) persuaserit (cf. d. Wiener Apophthegmensammlung p. 4) Aristippi, Aristonis, Diogenis, Demosthenis, Demadis apophthegmata f. $306^{r} - 307^{v}$ in codice Vindobonensi exhibita ex alio fonte atque cetera dicta illic adservata manasse. Quam opinionem si argumentis refutare vellem, viam lubricam ingrederer, praesertim cum Dilesius ad suam rationem firmandam argumenta indicasset atque excogitasset, quae vel Wachsmuthii, qui in his studiis regnat, aciem praestringerent. Sed enim disputatione non est opus; mihi contigit, ut in codice Vatic. Gr. 743 (chartac. in 4⁰ s. XIV) f. $6^{r} - 47^{v}$ Gnomologii Vindobonensis a Wachsmuthio foras dati alterum exemplum, longe illud plenius atque integrius, indagarem, quo adhibito non solum quaestio modo proposita absolvitur, sed, quod gravioris est momenti, lacuna, quae in Florilegio Vindob. inter litteras 'A et Σ hiat, quattuor fere apophthegmatum centuriis expletur. — Quae cum ita sint, consilium Gnomologii Vaticani edendi explicare necesse non habeo. Aliquatenus excusandi iusta atque idonea causa foret, si in apophthegmatis, quae etiam Sylloge Vindob. offert, recensendis atque enarrandis Wachsmuthius mihi otium fecisset; attamen largam messem esse relictam unaquaeque fere sententia demonstrat. Quamquam etiam mihi procul dubio nonnum-

[1]) Die Wiener Apophthegmensammlung herausgegeben und besprochen von Curt Wachsmuth. Festschrift zur Begrüßung der in Karlsruhe vom 27. bis 30. September 1882 tagenden XXXVI. Philologen-Versammlung p. 3 sqq.

quam memoria labavit, saepius doctrina non suppetiit, saepissime subsidia litteraria defuere:

Nam quod librorum non magna est copia apud me,
Hoc fit, quod Romae vivimus.

De ratione, quam in Gnomologio edendo sum secutus, haec habeo, quae dicam: singulis apophthegmatis adscripsi semper quotquot reperire potui locos, quibus eadem iterentur auctorum nominibus, quoad fieri potuit, indicatis sive disertis testimoniis nixus sive coniectando illos adsecutus. In adnotatione critica varias fontium, quos quidem indagassem, lectiones adposui [2]); quas nonnumquam lectionibus in textum receptis praestare haudquaquam me latuit: sed enim in gnomologiis emittendis haec lex inprimis est observanda, ut variorum exemplorum memoria, quantum fieri potest, pura atque integra in conspectu ponatur. Numquam igitur nisi coactus a codicis Vaticani (**Cod.**) textu recessi; ubicumque vero sermonis usus sive sententiae nexus emendationem flagitant, quibus testimoniis correctio nitatur, ex adnotationis criticae ratione facile conligas. Quodsi ex fontibus indicatis aliae lectiones proferuntur aut sententiae testes desunt, lectiones a Cod. discrepantes meo periculo invectas esse scito.

Breviter strictimque de florilegiis dicturo, quae praeter **Syllogen Vindobonensem** (**Vind.**, **V.**) ad Gnomologium nostrum inlustrandum sunt adhibita, primo loco nominandum est **Joannis Stobaei Florilegium** (**Stob. Flor.**) a Meinekio editum (Lips. 1855—57) quattuor voluminibus, quorum ultimum appendicis loco praeter Orionis Antholognomicum (p. 249—266), **Excerpta Vindobonensia** (**Exc. Vindob.**) p. 290—296 dictaque septem sapientum (p. 296—298) continet 1) **Joannis Damasceni Excerpta Florentina** (**Exc. Flor.**) p. 147—246, quae partim transierunt in **Stobaei Anthologium** (**Stob. Anthol.**) a Curtio Wachsmuth nuper editum (2 voll. Berol. 1884), tum 2) **Florilegium Monacense** (**Flor. Mon.**) ex Walzii editione (Stuttgart. 1832) repetitum, quae ad **Arsenii** (**Arsen.**) calcem p. 494—512 legitur. Eiusdem florilegii alterum exemplum suppeditavit cod. Palat. Gr. 23 (bombyc. in fol. s. XIII) f. 30ʳ—33ʳ; variantes lectiones, quae hinc delibari possunt, magna ex parte (cf. ad n. 102. 213 gnomologii nostri) in **simillima sententiarum conlectione** (**Flor. Leid.**) redeunt, quam Walzianorum ignarus e codice Vossiano Gr. 13 publici iuris fecit

---

[2]) Pravos accentus, falsas interpungendi rationes futtilesque corruptelas e mala pronuntiatione natas, quibus adparatum criticum onerare nihil adtinet, tacite plerumque correxi; iota ἀνεκφώνητον in codice Vaticano nunc subscribi nunc omitti semel dictum esto.

Laurentius Bynhardus Beynen Lugd. Bat. a. 1837 'specimine academico inaugurali, quo continentur γνῶμαι κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτου, Ἐπικούρου (sic) καὶ ἑτέρων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν καὶ ῥητόρων.' Quo libello uti non licuit; itaque et testimonia et lectiones, quas a Florilegii Monacensis lectionibus rarissime discrepare obiter moneo, e Wachsmuthii aliorumque auctoritate adsumpsi, nisi quod in parte priore, quae sententias 144 complectitur, in editionis ipsius vicem Bernhardi ten Brink Commentatio in Philol. vol. VI (1851) p. 577 sqq. successit. — Eiusdem partis pleniorem recensionem e codice Palatino-Heidelbergensi n. 356 (**Flor. Pal.**) in lucem protulit Curtius Wachsmuth in Satura philologa Sauppio oblata (Berol. 1879) p. 14—36 eodemque fere tempore (Oxon. 1878) Bywaterus aliud exemplum, cui inscripsit **Gnomologium Baroccianum** (**Flor. Bar.**) e codice Bodleiano protraxit; cuius opusculi ut imaginem cogitatione mihi fingere gemellumque exemplum in cod. Ottobon. Gr. 192 (bombyc. in 8⁰ s. XIV) f. 256ʳ—274ᵛ (**Flor. Ottobon.**) adgnoscere possem, effecit Curtius Wachsmuth **Gnomologio Byzantino** (**Gnom. Byz.**) ἐκ τῶν Δημοκρίτου Ἰσοκράτους Ἐπικτήτου e variis codicum exemplis restituto, quod legitur in eiusdem libro, Studien zu den griechischen Florilegien (Berol. 1882), p. 166 sqq. De hoc quidem corpusculo alias agam, cum Plutarchi gnomas hactenus incognitas e codice Vaticano editurus ero; ad nostrum gnomologium parum praesidii atque emolumenti praebet, utpote quod in exiguum atque angustum sententiarum ethicarum florilegium sit compulsum. — Maioris momenti est **Antonii Monachi Melissa** (**Anton.**) a. 1546 a Conrado Gesnero Tiguri edita simul cum **Maximi Eclogis** (**Maxim.**), in quibus cum Gesnerus et permulta ad suum arbitrium omisisset et nonnulla aliena intulisset, Combefisii usus sum editione, quae prodiit in S. Maximi Confessoris vol. II (Paris 1675) p. 529—689. Sed ne Combefisiana quidem firmo fundamento critico nititur, cum e codice deterioris notae eoque partim mutilo partim oblitterato fluxerit. Aliquatenus auxilium parat Ioannis Ribitti interpretatio Latina ad Mendozzae codicem Gesnerianum accommodata. Quam editionem ut nanciscerer, multam operam frustra consumpsi; denique rivulis missis ad fontes recurri, codices dico praestantissimos, quos mihi bibliotheca Vaticana obtulit: Vat. Gr. 741 membranac. in 4⁰ s. XI et Vat. Gr. 385 bombycin. in 4⁰ s. XIV. — Tum commemoranda est sylloge inscripta: ἀνδρῶν ἐπισήμων γνῶμαι (**Gnomic. Basil.**), quae legitur in Frobenii 'scriptoribus aliquot Gnomicis' (Basil. 1521) p. 144—182; ad huius conlectionis similitudinem proxime accedit Gnomologium ineditum codicis Palat. Gr. 122 (chartac. in 8⁰ s. XVI)

f. 127r — 232v, quocum plane consentit Florilegium codicis Vossiani 68 (s. XVI), uberius in Sat. Saupp. p. 12 sq. a Wachsmuthio descriptum. Ex eiusdem viri docti opusculis sunt conlecta, quae ex **Melissa Augustana** (**Mel. Aug.**), profero testimonia. — Deinde largos fructus fudit Sylloge inedita codicis Palat. Gr. 369 (chartac. in fol. s. XV) f. 127v — 132v (**Flor. Pal.-Vat.**), quae inscribitur: γνῶμαι καὶ ἀποφθέγματα σοφῶν κατ᾽ ἐκλογὴν καὶ κατὰ στοιχεῖον διαφόρων (cod. διαφόρον) σοφῶν. — Denique plura ad Gnomologiorum genus spectantia Boissonadus promulgavit Anecdotorum Graecorum vol. I—III (Paris 1829—1831), quibus inter alia continentur: **Georgidae Gnomologium** (**Georgid.**) p. 1—108; γνῶμαι διάφοροι (titulum ipse editor finxit) p. 113—119; φιλοσόφων λόγοι 120—126; γνῶμαι σοφῶν p. 127—134; γνῶμαι τῶν ἑπτὰ σοφῶν p. 135—144; γνωμικά τινα II p. 467—469; γνωμικά τινα III p. 465—474.

Alia quae rarius in censum veniant suo loco sunt indicata; idem de viginti fere codicibus supra non memoratis valet, ex quibus haud levia excerpta protuli, et de variis auctoribus, qui in sententiis singulis enarrandis sive in lectionum discrepantiis pensitandis sunt adhibiti: hoc addo in Plutarchi locis praeter paginas Wechelianas etiam paginas editionis Didotianae a me esse adscriptas, in qua quidem Vitae e recognitione Doehneri, Moralia et Fragmenta e Duebneri recensione prodierunt.

Quod nunc sequitur 577 sententiarum Gnomologium in Cod. nullo intervallo interiecto Demophili Similitudines excipit; itaque inscriptione singulari caret, cum Sylloge Vindobonensis titulo: Ἀποφθέγματα καὶ γνῶμαι διαφόρων φιλοσόφων κατὰ στοιχεῖον (cod. στοῖχον, tacite corr. Fabric. Bibl. Gr. vol. IX p. 758 Harl.) sit insignita.

1) Ἀντισθένης τοὺς πόνους ἔφησεν ὁμοίους εἶναι κυσί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς ἀσυνήθεις δάκνουσιν.

= Vind. 95 cf. Pseudo-Plutarch. περὶ ἀσκήσεως (ed. Gildemeister. et Buecheler.) Mus. Rhen. vol. XXVII (1872) p. 535: Nicht also flieht gute Werke, wenn sie an Ungemach geknüpft sind; denn Ungemach ist (zwar) den nicht daran Gewöhnten lästig, gering aber denen, die durch es geübt sind. Den Hunden gleicht das Ungemach (eigentlich Plur. — addit Gildemeister.);

Adnotatio critica:

1) Ἀντισθένης] ὁ αὐτὸς cum lemm. Ἀντισθένους Cod. cf. Maxim. 18 p. 591, 16; 40 p. 634, 9; 58 p. 667, 40; 63 p. 676, 35; 67 p. 684, 22. Ipsam emendationem ex V lectori commode legendi facultatem daturus recepi | τοὺς πόνους ἔφησεν ὁμοίους εἶναι] ἔφησεν εἶναι τοὺς πόνους ὁμοίους V.

denn wie jene die, an die sie nicht gewöhnt sind, beißen, aber die, an welche sie gewöhnt sind, anwedeln, so ist auch das Ungemach; es bringt den nicht Geübten Leiden und bekommt den Geübten wohl. Vix eo adducor, ut textum Syriacum in translatione Germanica adcurate expressum esse credam. Procul dubio Gildemeisterus cum vocem Syriacam, quae non solum laborem corporis atque animi contentionem, sed etiam calamitatem, plane ut in Graeca lingua πόνος, significaret, male intellexisset, ineptissimam illam sententiam Plutarcho obtrusit.

2) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, εἰ γήμῃ, εἶπεν· „εἰ μὲν καλήν, κοινὴν ἕξεις· εἰ δὲ αἰσχράν, ποινήν".

Antistheni tribuit Laert. Diog. VI 1, 3, sed idem IV 7, 48 (= Cod. Urbin. Lat. 544 f. 179[r]) etiam Bionem Borysthenitam dicti auctorem nominat, ad Aristippum refert Anton. II 34 p. 107, 9 sq., ad Solonem Maxim. 39 p. 632, 1 sqq., Mel. Aug. LVI 2 f. 130[r] (cf. Wachsmuth., Studien zu d. griech. Floril. p. 134), cod. Paris. Gr. 1168 ap. Freudenthal. Mus. Rhen. vol. XXXV (1880) p. 413 n. 14, Theocrito (Chio) cod. Vat. Gr. 742

Adnotatio critica:

2) ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, εἰ γήμῃ etiam Max. Par. (ubi γήμαι Freudenthal), ἐρωτηθεὶς, εἰ γήμαι Laert.$_2$ (i. e. IV 7, 48) ubi falso Mullachius Fragm. Phil. Gr. vol. II p. 425 εἰ γαμεῖν δεῖ corrigebat; πρὸς δὲ τὸν ἐρόμενον, ποδαπὴν γήμαι Laert.$_1$, ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, εἰ συμφέρει αὐτῷ γῆμαι Ant. | εἶπεν] ἔφη Laert. Max. Par. Vat. Stob. | ἂν μὲν καλὴν, ἕξεις κοινήν, ἂν δ' αἰσχράν, ἕξεις ποινήν Laert.$_1$, οὔκ· εἰ μὲν γὰρ καλήν, κοινὴν ἕξεις· εἰ δὲ φαύλην, ποινήν Ant. ἐὰν μὲν γήμῃς αἰσχρὰν, ἕξεις ποινήν· ἂν δὲ καλὴν, ἕξεις κοινήν Laert.$_2$ ἐὰν μὲν αἰσχρὰν γήμῃς, ἕξεις ποινήν· εἰ (ἐὰν Freudenthal) δ' ὡραίαν (cf. Anaxandrid. Fr. 52, 1 vol. II 1 p. 158 Kock.), ἕξεις κοινήν Max. Par., sed Maximi cod. Vat. Gr. 385 alterum ἕξεις omittit, quod deest etiam in Vat. Gr. 742: Θεόκριτος πρὸς τὸν εἰπόντα αὐτῷ, διὰ τί οὐκ ἄγεται γυναῖκα, ἔφη ὅτι „ἐὰν μὲν καλὴν γήμω, κοινὴν ἕξω, εἰ δὲ κακήν, ποινήν, cui sententiae responsum reddit Stob.: Πιττακὸς ἐπύθετό τινος, διότι οὐ βούλεται γῆμαι· τοῦ δὲ φήσαντος· „ἐὰν μὲν καλὴν γήμω, ἕξω κοινήν· ἐὰν δ' αἰσχράν, ἕξω ποινήν, „οὐ μὲν οὖν", ἔφη (cf. Gellius N. A. V. 11, 3), „ἀλλ' ἐὰν μὲν καλὴν γήμῃς, οὐχ ἕξεις ποινήν, ἐὰν δὲ αἰσχράν, οὐχ ἕξεις κοινήν. — De Mel. Aug. non constat, sed cum Max. et Par. videtur consentire." Urbin. habet: 'rogatus, an ducenda esset uxor — refertur enim et hoc ad istum — si quidem, ait, turpem duxeris, poenam habebis; sin autem formosam, communis'. Continentur illo Codice f. 171[r]—184[r] inscriptione: 'incipiunt sententie et proverbia multorum philosophorum' distincta apophthegmata Thaletis, Solonis, Biantis, Cleobuli, Chilonis, Pittaci, Periandri, Anacharsidis, Anaxagorae, Socratis, Aristippi, Platonis, Bionis, Aristotelis, Theophrasti, Demetrii Phalerei, Antisthenis, Diogenis, Zenonis, Epicuri. Quam farraginem cum omnibus locis adcurate examinatis e Laertio Diogene adsumptam esse cognovissem nostro loco exempli causa unum testimonium protulisse satis habui. Codex ipse saeculo XV est adsignandus.

f. 66v vindicat, Bianti Gellius N. A. V 11, 2, anonymo Pittaci aequali Stob. Flor. LXVII 17. — Wachsmuthii sententiam apophthegma Antonianum cum Max. Aug. Par. conligantis vel Antonii textus refutat; cadat igitur necesse esse conclusio Aristippi nomen in Antonii locum errore inrepsisse, deinde cum Freudenthalio p. 423 Wachsmuthius p. 133 in errorem est delapsus, cum Gnomologii Parisini sententias n. 12—20 e Laertio Diogene transscriptas esse pronuntiavit. Quae opinio et lemmatum ratione redarguitur et lectionis discrepantiis refellitur, quarum insigne exemplum nostrum apophthegma prodit.

3) Ὁ αὐτὸς εἶπε τοὺς ἀπαιδεύτους ἐνύπνια ἐγρηγορότα.

Ab aliis spes 'somnus vigilantium' dicitur cf. ad n. 375 infra.

4) Ὁ αὐτὸς πρότερον ῥητορικὴν ἐδίδασκεν· ἔπειτα Σωκράτους εἰπόντος μετεβάλετο· ἐντυχὼν δὲ τοῖς ἑταίροις, »πρότερον«, ἔφη, »ἦτε μου μαθηταί· νῦν δ' ἂν νοῦν ἔχητε, ἔσεσθε συμμαθηταί«.

cf. Laert. Diog. VI 1, 2 ὕστερον δὲ παρέβαλε Σωκράτει καὶ τοσοῦτον ὤνατο αὐτοῦ, ὥστε παρήνει τοῖς μαθηταῖς γενέσθαι αὐτῷ πρὸς Σωκράτην συμμαθητάς. Paulo aliter Hieronym. adv. Iovin. II 14 (Patr. Lat. ed. Migne vol. XXIII) p. 317 sq. 'hic certe est Antisthenes, qui cum gloriose docuisset rhetoricam audissetque Socratem dixisse fertur ad discipulos suos: »abite et magistrum quaerite; ego enim iam repperi«. Hieronymum, qui sua e Porphyrio hausit (cf. J. Bernays, Theophrastos' Schrift über die Frömmigkeit — 1866 — p. 159 sqq.), exscripsit Joannes Saresberiensis Policrat. V 17 (Max. Bibl. Patr. vol. XXIII Lugd. 1677) p. 320 A; adde Philostrat. Vit. Apollon. IV 25, 1.

f. 6v 5) Ὁ αὐτὸς Διονυσίου λυπουμένου, ὅτι θνητός ἐστιν, »ἀλλὰ σύ γε«, ἔφη, »προελθόντος τοῦ χρόνου λυπηθήσῃ, ὅτι μηδέπω ἀποθνήσκεις«. || = Vind. 96.

6) Ὁ αὐτὸς πυνθανομένου τοῦ τυράννου, τί δήποτε οὐχ οἱ πλούσιοι πρὸς τοὺς σοφοὺς ἀπίασιν, ἀλλ' ἀνάπαλιν, εἶπεν· »ὅτι οἱ σοφοὶ μὲν ἴσασιν

Adnotatio critica:

3) Lemma in Cod. est: Ἀντισθένους.

5) ὅτι μηδέπω ἀποθνήσκεις (ἀποθνήσκῃς Cod.)] μηδέπω ἀποθνήσκων V.

6) πυνθανομένου τοῦ τυράννου] ἐρωτηθεὶς Stob. Damasc. Ant. Max. Bas. Pal. | χρημάτων ἢ σοφίας] σοφίας ἢ χρημάτων Cod. Stob. Damasc. Ant. Max. Bas. Pal. Qua de lectionis discrepantia cum altum a Wachsmuthio silentium servetur, etiam in σοφίας ἢ χρημάτων extare suspicor; sed utique scriptura in textu exhibita genuina est | ἐπιμελοῖντο V ἐπιμελοῦντο Pal. | Mihi verba ἐπεὶ—ἐπεμελοῦντο videntur postea addita esse cf. Laert. Diog. l. c. (= Arsen.) ἐρωτηθείς ὑπὸ Διονυσίου, διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἔρχονται, οἱ δὲ πλούσιοι ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων οὐκέτι, ἔφη· »ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν ὧν δέονται, οἱ δ' οὐκ ἴσασιν. Add. not. ad n. 15.

ὧν ἐστιν αὐτοῖς χρεία πρὸς τὸν βίον, οἱ δ' οὐκ ἴσασιν, ἐπεὶ μᾶλλον χρημάτων ἢ σοφίας ἐπεμελοῦντο.«

= Vind. 97, Stob. Flor. III 46 (= J. Damasc. Exc. Flor. II 13, 135ᵇ p. 225), Anton. I 50 p. 56, 18 sqq., Maxim. in cod. Vatic. Gr. 739 (s. XI) Serm. 17 f. 96ᵛ, Gnomic. Basil. 29 p. 148. Gnom. cod. Pal. 122 f. 128ᵛ n. 4. Simillimum dictum Aristippo tribuunt Laert. Diog. II 8, 69 et Arsen. p. 113, 14 sqq., Socrati Schol. Platon. p. 931ᵇ 27 sqq. ed. Turic. cf. praetera Simonidis apophthegma ap. Aristotel. Rhetor. II 16 p. 1391ᵃ 8 sqq., Stob. Flor. XCI 31, Maxim. 12 p. 572, 13 sqq. Arsen. p. 434, 1 sqq., quod respexit Plato Re publ. VI 1 p. 489 B, ubi Scholiastes p. 931 (ed. Turic.) inter Socratem et Eubulum eiusmodi conloquium factum esse adserit; cuius notitiae testes proferre possum cod. Vatic. Gr. 633 f. 119ᵛ, Flor. Pal.-Vat. 75, cod. Ottobon. Gr. 192 f. 278ʳ: Εὔβουλὸς (Ἔβουλος Vat.) ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Σωκράτους· »σοφὸς« θέλεις (θέλης Vat.) εἶναι ἢ πλούσιος«; ἔφη· »πλούσιος· τοὺς γὰρ σοφοὺς ὁρῶ ἐπὶ ταῖς τῶν πλουσίων θύραις διαπαντὸς καθημένους (ἐπὶ ταῖς θύραις τῶν πλουσίων καθεύδοντας Pal.-Vat.; ultimum verbum etiam Ottob. adgnoscit, qui et ipse διαπαντὸς omittit).

7) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, τί τὸν υἱὸν διδάξει, εἶπεν· »εἰ μὲν θεοῖς αὐτὸν συμβιοῦν ἐθέλοις, φιλόσοφον· εἰ δὲ ἀνθρώποις, ῥήτορα«.

= J. Damasc. Exc. Flor. II 13, 76 p. 199 (Stob. Anthol. vol. II p. 215, 1 sq.). Demostheni dictum adsignat Flor. Mon. 182.

8) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, πῶς ἂν προσέλθοι πολιτείᾳ, εἶπεν· μήτε λίαν ἐγγύς, ἵνα μὴ κατακαῇ, μήτε πόῤῥω, ἵνα μὴ ῥιγοῖ.

Adnotatio critica:

7) In mg. Ἀντισθένους Cod. | ὁ αὐτὸς—τὸν υἱὸν διδάξει (διδάξει τὸν υἱὸν Damasc.)] Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ πυθομένου τινός, »τί τὸν υἱόν μου διδάξω«: Mon. | θεοῖς αὐτὸν συμβιοῦν ἐθέλοις] θεοῖς μέλλει συμβιοῦν Damasc. μετὰ θεοῦ μέλλοι (μέλλει cod. Pal. Gr. 23, sed ε ex ο m. rec. edolavit) ζῆν Mon. | ἀνθρώποις] μετὰ ἀνθρώπων Mon.

8) ὁ om. V. | ὑπό τινος om. Stob. Ant. Max. Bas. Pal. Ottob. Ars., qui τὶς post πῶς ἂν addunt | προσέλθοι πολιτείᾳ] προσέλθ ἡ πολιτεία V, unde Wachsmuth. προσέλθοι τῇ π. eliciendum esse putavit; πολιτεύηται ἐπὶ ἐξουσίᾳ Ant. Max. Ottob. (ubi η ex ε est factum) Ars. πολιτεύοιτο Bas. πολιτεύεται Pal. | εἶπε, καθάπερ πυρὶ Stob. ἔφη, καθάπερ (ἐν addit Ars. ap. Walzium, nec tamen in codicibus) πυρὶ Ant. Max. Bas. Pal. Ottob. Ars. | ἐγγὺς] ἐγγὺς εἶναι Ant. Max. Bas. Pal. Ottob. Ars. | καῇς Stob. καῇ Maximi cod. Vat. Gr. 741 | ἵνα μὴ κατακαῇ om. Bas. Pal. | ῥιγοῖ] melior forma est ῥιγῷ cf. intpp. ad Platon. Gorg. p. 517 D; ῥαγῇ V, quod in ῥιγῇ Wachsmuth. mutavit, sed ῥιγόω prosae auctoribus magis in usu est; ῥιγώσῃς Stob. ῥιγώσῃ Ant. Max. Ottob. Ars. ῥιγῶσιν Bas. Pal.

= Vind. 98, Stob. Flor. XLV 28. Diogeni tribuunt Anton. II 1 p. 78, 44 sq., Maxim. 9 p. 560, 11 sqq., Gnomic. Basil. 220 p. 173 Gnom. cod. Pal. 122 f. 200[r] n. 220, Cod. Ottobon. Gr. 192 f. 206[r], Arsen. p. 209, 26 sqq.

9) Ὁ αὐτὸς ἐπαινούμενος ὑπὸ μοχθηρῶν, „ἀγωνιῶ“, ἔφη, „μή τι κακὸν εἴργασται μοι, ὅτι τοιούτοις ἀρέσκω“.

= Laert. Diog. VI 1, 5, Anton. II 32 p. 104, 36 sq. cf. Laert. Diog. VI 1, 8, tum Phocionis dictum ap. Plutarch. Vit. Phoc. VIII 2 p. 745 C vol. II p. 889, 24 sq. (= Arsen. p. 471, 8 sqq.), Reg. et imp. apophthegm. p. 188 A n. 4 vol. I p. 225, Themist. Or. XVIII p. 266, 1 sq. Dind., Asopodori Phliasii et Antigenidae apophthegma ap. Athen. XIV p. 631 F, Hippomachi verba ap. Aelian. VH II 6 et XIV 8. Adde Cicer. pro P. Sestio XLIX 105, Diogenis dictum ap. Julian. Or. VI vol. I p. 255, 23 sq. Hertl. cl. n. 135 infra.

10) Ὁ αὐτὸς λοιδοροῦντος αὐτόν τινος ὡς οὐκ Ἀθηναῖον, „καὶ μήν“, εἶπεν, „οὐδεὶς ἑώρακε λέοντα Κορίνθιον οὐδ᾽ Ἀττικόν, ἀλλ᾽ οὐδὲν ἧττον γενναῖόν ἐστι τὸ ζῷον“.

Diogeni apophthegma nostrum adsignaverim; certe in Antisthenem nullo modo convenire potest, licet a Clemente Alexandr. Strom. I 15 p. 354, 21 Pott. Φρὺξ vocetur. Haec enim notitia sine dubio ex Antisthenis dicto male intellecto fluxit, quo de cf. Laert. Diog. VI 1, 1 (= Arsen. p. 106, 21 sqq.): Ἀντισθένης Ἀντισθένους Ἀθηναῖος· ἐλέγετο δ᾽ οὐκ εἶναι ἰθαγενής· ὅθεν καὶ πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα εἰπεῖν, „καὶ ἡ μήτηρ τῶν θεῶν Φρυγία ἐστίν“. ἐδόκει γὰρ εἶναι Θρᾴττης μητρός, Seneca Dialog. II 18, 5 'Antistheni mater barbara et Thraessa obiciebantur; respondit et deorum matrem Idaeam esse.' Unde etiam Plutarch. de exil. 17 p. 607 A vol. I p. 733, 37 sq. erroris redarguitur: τὸ δὲ τοῦ Ἀντισθένους οὐκ ἐπαινεῖς; πρὸς τὸν εἰπόντα ὅτι „Φρυγία σου ἐστὶν ἡ μήτηρ“ „καὶ γὰρ ἡ τῶν θεῶν“ cf. praeterea de Thraessa Antisthenis matre Laert. Diog. II 5, 31, Epiphan. adv. Haeres. III 2, 9 (Patrol. Graec. ed. Migne vol. XLII) p. 793 C, Suid. I 1 p. 487, 7 cl. Hermann.-Baehr. Griech. Staatsalterthümer I §. 118, 2.

Adnotatio critica:

9) ἐπαινούμενός ποτε Laert. | μοχθηρῶν] πονηρῶν Laert. πονηρῶν ἀνθρώπων Ant. | ἔφη· ἀγωνιῶ Laert. | εἴργασταί μοι] εἴργασμαι Laert., qui omittit ὅτι — ἀρέσκω.

11) Ὁ αὐτὸς θεασάμενος ἐν πίνακι γεγραμμένον τὸν Ἀχιλλέα Χείρωνι τῷ Κενταύρῳ διακονούμενον, „εὖ γε, ὦ παιδίον“, εἶπεν, „ὅτι παιδείας ἕνεκεν καὶ θηρίῳ διακονεῖν ὑπέμεινας.“

= Vind. 100.

12) Ὁ αὐτὸς ἔφη τὴν ἀρετὴν βραχύλογον εἶναι, τὴν δὲ κακίαν f. 7r ἀπέραντον. ||

= Vind. 99 cf. Theocriti (Chii) dictum ap. Caecil. Balbum Monac. XXVI 6 p. 29 Woelfflin. (ubi ab editore Apostolii locus XV 76 est neglectus) cl. Flor. Pal. 6.

13) Ὁ αὐτὸς Πλάτωνός ποτε ἐν τῇ σχολῇ μακρολογήσαντος εἶπεν· „οὐχ ὁ λέγων μέτρον ἐστὶ τοῦ ἀκούοντος, ἀλλ᾿ ὁ ἀκούων τοῦ λέγοντος.“

Alii, de quibus ad n. 438 dixi, personas commutant Platonemque ista Antistheni prolixum sermonem serenti obiecisse narrant; quam sententiam acerba Platonis in sophistarum μακρολογίαν convicia probare videntur cf. Plat. Protagor. p. 328 E sqq. 334 C sqq. Gorg. p. 449 B, Hipp. Min. p. 373 A; attamen etiam Platonis verbositatem a Diogene Cynico notatam esse Laert. Diog. VI 2, 26 (= Arsen. p. 198, 22) refert, sicuti omnino δογματικοὶ a Cynicis maledictis saepissime sunt vexati cf. Wachsmuth., Sillograph. p. 67 (1885. ed. 2). Adde Antisthenis sententiam ap. Caecil. Balbum Monac. XXVII 2 p. 29 Woelfflin.: 'inscitiae esse multa dicere, et qui hoc faceret, quid esset satis, nescire.'

14) Ἀνάχαρσις ἔφη τοὺς Ἕλληνας ἁμαρτάνειν, ὅτι παρ᾿ αὐτοῖς οἱ μὲν τεχνῖται ἀγωνίζονται, οἱ δ᾿ ἀμαθεῖς κρίνουσιν.

Adnotatio critica:

11) ἐν πίνακι γεγραμμένον] πίνακα γεγραμμένον V, unde Wachsmuth πίνακι ἐγγεγραμμένον corrigebat | τὸν om. V | post ἕνεκεν V addit: διακονούμενον. Ceterum in textu nostro διακονούμενον a voce διακονεῖν quae sequitur nihil sensu differre moneo cf. Laert. Diog. VI 2, 31 (= Arsen. p. 199, 29) de Diogene Xeniadae filios instruente: ἐν οἴκῳ τ᾿ ἐδίδασκε διακονεῖσθαι λιτῇ τροφῇ χρωμένους καὶ ὕδωρ πίνοντας, ubi perperam editio Parisina vertit: 'domi quoque sibimet ipsis ministrare docebat.' De re ipsa cf. Achillis verba in Euripid. Iph. Aul. 926 sq. ἐγὼ δ᾿ ἐν ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου τραφεὶς | Χείρωνος ἔμαθον τοὺς τρόπους ἁπλοῦς ἔχειν cl. Philostrat. Her. XX 1, 9 p. 733, Stat. Achill. II 449 sq.; Chironis severam disciplinam optime inlustrant Ovid. A. A. I 12 sqq., Iuvenal. VII 210 sqq. — Non simplex θηρίον, sed heroa, qui omnes iustitia antecederet, quem Hercules „δι᾿ ἔρωτα παιδείας“ conveniret, Chironem libello, qui Hercules inscriptus erat, Antisthenes ipse effinxit, uti discimus ex Eratosthen. Catasterism. c. 40 p. 31 (vid. p. XLI) Schaubach.

12) βραχύλογον] βραχυτάτην Wachsmuth. e manca codicis Vind. scriptura βραχυ eliciebat.

14) In Cod. est lemma: Ἀναχάρσιδος.

= Cod. Vatic. Gr. 1144 f. 215ᵛ. — Laert. Diog. I 8, 105 haec habet: θαυμάζειν δὲ ἔφη, πῶς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀγωνίζονται μὲν οἱ τεχνῖται, κρίνουσι δὲ οἱ μὴ τεχνῖται. Quocum consentit Vind. 56 Ἀνάχαρσις θαυμάζειν (cod. θαυμάζων) εἶπε παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὅτι ἀγωνίζονται μὲν οἱ τεχνῖται, κρίνουσι δὲ οἱ ἄτεχνοι. Verborum vim atque notionem patefacere videtur Tertullian. Apolog. I p. 60 (Oehler): 'Quanto magis hos denotasset Anacharsis inprudentes de prudentibus iudicantes, quam **inmusicos de musicis**'. Saepius quidem ἀγωνίζεσθαι notionem certaminis in ludis ineundi habet, saepissime vox τεχνῖται de musicis atque artificibus scaenicis accipitur; sed cum in altero nostrae sententiae membro οἱ ἀμαθεῖς legatur, quod illi notioni minus faveat, et praeterea res ipsa levioris momenti videatur, quam quae tam acerbe ab Anacharside perstringatur, alii circumspiciendi sunt testes. Ac peropportune se offert Plutarch. Vit. Solon. V 5 p. 81 B vol. I p. 96, 51 sqq.: ἔφη δὲ κἀκεῖνο θαυμάζειν ὁ Ἀνάχαρσις ἐκκλησίᾳ παραγενόμενος, ὅτι λέγουσι μὲν οἱ σοφοὶ παρ' Ἕλλησι, κρίνουσι δὲ οἱ ἀμαθεῖς. Verbum ἀγωνίζεσθαι de oratoribus coram populo dicentibus frequentius est, quam ut explicatione indigeat (verba sunt Stallbaumii ad Platon. Menex. p. 235 D), nihil vero obstat, quin τεχνῖται interpretemur: artis rhetoricae sive oratoriae peritos. Cf. praeterea quae de Anacharside refert Sextus Empiricus advers. Mathem. VII 55 p. 201, 24 sqq. Bekker.

15) Ὁ αὐτὸς λοιδορούμενος ὑπό τινος, ὅτι Σκύθης εἴη, ἔφη· »γένει, ἀλλ' οὐχὶ τοῖς τρόποις· [ἐν ἤθεσι γὰρ ἡ σοφία]«.

= Vind. 69, cod. Vatic. Gr. 1144 f. 215ᵛ; Stob. Flor. LXXXVI 16 (= Anthol. Patav. ap. Mullach., Fragm. Phil. Gr. vol. I p. 233 n. 23).

16) Ὁ αὐτὸς λοιδορούμενος ὑπ' Ἀθηναίων ἐπὶ τῷ σολοικίζειν εἶπεν· »Ἀνάχαρσις Ἀθηναίοις σολοικίζει, Ἀθηναῖοι δὲ Ἀναχάρσιδι«.

= Cod. Vatic. Gr. 1144 f. 215ᵛ. Eodem dicto Anacharsis personatus utitur Epist. 1 p. 102 Herch.: Ἀνάχαρσις παρ' Ἀθηναίοις σολοικίζει, Ἀθηναῖοι δὲ παρὰ Σκύθαις cf. praeterea Clemens Alexandr. Strom. I p. 364, 18 (= Theodoret. Affect. Cur. V p. 221, 12 Gaisf., Crameri Anecd. Oxon. vol. IV p. 252, 12).

Adnotatio critica:

15) λοιδορούμενος] ὀνειδιζόμενος Stob. Patav. | εἴη—γένει] ἐστὶν εἶπε (εἶπεν Patav.). τῷ γένει Stob. Patav. | οὐχὶ τρόποις V οὐ τῷ τρόπῳ Stob. Patav. | ἐν ἤθεσι — σοφία om. Stob. Patav., proscripsit recte Wachsmuth. cf. ad n. 6.

16) τῷ] τὸ Cod.

17) Ὁ αὐτὸς ἀςτραγαλίζων καὶ ἐπιτιμηθείς, διότι παίζει, ἔφη· „ὥςπερ τὰ τόξα διὰ παντὸς τεταμένα ῥήςςεται, ἐπὰν δὲ ἀνεθῇ, εὔχρηστα γίνεται πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ χρείας, οὕτω καὶ ὁ λογιςμὸς ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένων κάμνει“.

= Vind. 101; Gnomic. Basil. 24 p. 147, cod. Paris. 2720 f. 15ʳ (et 1773 f. 230ᵛ) n. 1 ap. Studemundum, Ind. lectionum in univers. litter. Vratislav. per aestatem. a. 1887 — habendarum p. 5. — De aliorum similibus dictis et sententiis cf. Gataker. ad ad Marc. Antonin. IV 26 p. 113 sq. Burmann. ad Phaedr. III 14, 10 sq., Boissonad. ad Anecd. Gr. vol. I p. 8 n. 1 cf. praeterea Aristotelis Eth. Nicom. X 6 p. 1176ᵇ 33: παίζειν δ' ὅπως ςπουδάζῃ κατ' Ἀνάχαρςιν ὀρθῶς ἔχειν δοκεῖ, quibus verbis nostrum dictum circumscriptum videtur. — Studemundi libellum vixdum in lucem prolatum ut et manibus terere et ad Syllogen Vaticanam inlustrandam adhibere possem, eximia Hartelii, praeceptoris carissimi, benignitate est factum, cuius tantis beneficiis sum devinctus, ut nemini plus debeam.

18) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, τί ἐςτι πολέμιον ἀνθρώποις, εἶπεν· „αὐτοὶ ἑαυτοῖς“.

= Vind. 70, Stob. Flor. II 43. Bianti tribuit Auson. Sept. Sap. I 2 p. 246 Schenkl.: 'pernicies homini quae maxima? solus homo alter' cf. Seneca de mor. 5.

19) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, διὰ τί οἱ φθονεροὶ ἄνθρωποι ἀεὶ λυποῦνται, ἔφη· „ὅτι οὐ μόνον τὰ ἑαυτῶν αὐτοὺς κακὰ δάκνει, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν πέλας ἀγαθὰ λυπεῖ“.

Adnotatio critica:

17) ποτὲ ἀςτραγαλίζων Bas. | διότι] διατί V ὅτι Bas. Paris. | ὥςπερ] ὅτι ὥςπερ V καθάπερ Bas. | τεταμμένα V ἐντεταμένα Bas. | ῥήςςεται] ῥήγνυται Bas. Perperam Wachsmuthius e coniectura ῥήξεται edidit | ἀνθῇ V | ἐν τῷ βίῳ om. Bas. Paris. | οὕτως V | ὁ om. Paris. | ἐπὶ τοῖ αὐτῶν V, quod in ἐπὶ τῷ αὐτῷ mutavit Wachsmuth., ἀεὶ ἐν τῷ αὐτῷ Bas. | κάμνει om. Bas. Paris.

18) πόλεμος ἐν ἀνθρώποις V | ἔφη (post αὐτοὶ) Stob.

19) ὑπό τινος om. V Max. Aug. Ars. Boiss. | ὁ αὐτὸς—ὑπό τινος om. Ottob. | διὰ τί] διὰ τίνα αἰτίαν V Max. Aug. Ottob. Ars. Boiss. | φθονεροὶ om. Aug. Ottob. Ars. Boiss. οἱ φθονεροὶ om. Max. | ἄνθρωποι om. V | ἀεὶ λυποῦνται] πάντοτε λυποῦνται V λυποῦνται πάντοτε Max. Aug. Ars. πάντες λυποῦνται Ottob. Boiss. | ὁ αὐτὸς — λυποῦνται] πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων λυποῦνται Pal. Mon. Leid. | ἑαυτῶν] ἐξ αὐτῶν Leid. ἴδια V Max. Aug. Ottob. Ars. Boiss. | αὐτοὺς post μόνον conlocant Max. Aug. Ottob. Ottob. Ars. Boiss. | δάκνει] λυπεῖ V Max. Aug. Ars. Boiss. (λυπῇ) | τῶν πέλας] τῶν ἄλλων V ἀλλότρια Max. Aug. Ottob. Ars. Boiss. | λυπεῖ om. V Max. Aug. Ottob. Ars. Boiss.

= Vind. 54, Maxim. 54 p. 658, 2 sqq., Mel. Aug. XXXVI 8 (cl. XV 8, ubi lemma Εὐριπίδης ad sequentem sententiam pertinet), Cod. Ottobon. Gr. 192 f. 213ʳ, Arsen. p. 105, 23 sqq.; Γνωμικά τινα Boisson. Anecd. Gr. vol. III p. 470, 1 sqq. [Τίς]. Ut locum communem sententiam exhibent Flor. Pal. 152 Mon. 91 Leid. 87 cf. praeterea Agidis apophthegma ap. Plutarch. Apophth. Lacon. p. 215 E n. 11 vol. I p. 263, Theophrast. ap. Stob. Flor. XXXVIII 43 cll. n. 158. 266. 334 conlectionis nostrae.

f. 7ᵛ 20) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, τί ἐθεάσατο ἐν τῇ Ἑλλάδι || παράδοξον εἶπε, τὸ τοὺς νεκροὺς καίεσθαι μὲν ὡς ἀναισθήτους, ἀποκαίεσθαι δὲ αὐτοῖς ὡς αἰσθανομένοις.

cf. Laert. Diog. IV 7, 48 (de Bione Borysthenita): κατεγίνωσκε δὲ καὶ τῶν τοὺς ἀνθρώπους κατακαόντων ὡς ἀναισθήτους, παρακαόντων δὲ ὡς αἰσθανομένοις.

21) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, ποῖός ἐστι θάνατος χαλεπώτερος, εἶπεν· „ὁ τῶν εὐτυχούντων“.

= Vind. 103, cod. Paris. 2720 f. 15ʳ (et 1773 f. 230ᵛ) n. 2 ap. Studemund. (cf. ad n. 17) p. 5. Aesopo dictum tribuit Plutarch. Vit. Pelopid. XXXIV 5 p. 297 A vol. I p. 354, 44: οὐ γάρ, ὡς Αἴσωπος ἔφασκε, χαλεπώτατός ἐστιν ὁ τῶν εὐτυχούντων θάνατος, ἀλλὰ μακαριώτατος. Extrema verba spectant, ni fallor, ad Antisthenis apophthegma ap. Laert. Diog. VI 1, 5 (= Arsen. p. 107, 16 sq.): ἐρωτηθεὶς τί μακαριώτατον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη· „τὸ εὐτυχοῦντα ἀποθανεῖν“ cf. Seneca Dial. XI ad Polyb. de consol. IX 9. — Ad nostram sententiam faciunt Platonis verba ap. Anton. I 58 p. 64, 9: ὁ θάνατος τοῖς εὐτυχοῦσίν ἐστι λυπηρότερος

Adnotatio critica:

οὐς ους
20) Cod.: ἀποκ^αίεσθαι δὲ αὐτοῖς ὡς αἰσθανομένοις, ubi verba suprascripta manus recentior exaravit; quae confirmare videtur coniecturas κατακλαιόντων, παρακλαιόντων, ἐπικλαιόντων a Gassendo et Gatakero ap. Laert. l. c. pro παρακαόντων propositas. Attamen παρακαόντων probissima est Laertii lectio, modo αἰσθανομένοις cum Mer. Casaubono pro tradita scriptura αἰσθανομένους corrigatur. — De sententia Mullachius ad Bion. Borysth. Fr. 22 (Fragm. Phil. Gr.) vol. II p. 425 (ex Orellio, Opusc. Sententios. vol. II p. 623 n. 21) haec scripsit: ʻreprehendit Bion eos, qui defunctorum corpora tamquam sensu carentia in rogo comburerent, sed tamen vestes, animalia aliaque, quae vivis cara fuerint, una cum illis quasi sentientibus concremarentʼ. Quae explicandi ratio plane inprobabilis est; mihi ἀποκαίειν (sive παρακαίειν) nostro loco de parentando dictum videtur cf. Thesaur. vol. I 2 p. 1465 B. Itaque etiam apud Laertium coniectura Menagiana παρακαλούντων, quam et Huebnerus et Cobetus in textum receperunt, carere possumus.

21) ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος] ἐρωτηθεὶς Paris. ἐρωτώμενος V | θάνατος χαλεπώτερος θάνατος Paris. | εἶπεν] ἔφη V. Paris.

ἢ τοῖς ἐπιπόνως ζῶσιν. cf. praeterea Dio Chrysostom. Or. VI vol. I p. 105, 13 Dind. (Stob. Flor. XLIX 27).

22) Ὁ αὐτὸς ὀνειδιζόμενος ὑπό τινος, ὅτι Σκύθης ἐστίν, εἶπεν· »καὶ γὰρ τὰ ῥόδα ἐν ἀκάνθαις φύεται, ἀλλ' ἐν ἡδονῇ καὶ κάλλει διαφέρει.« = Vind. 102.

23) Ἀρίστιππος, ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος, πλέων εἰς Ἀθήνας ἐναυάγησεν καὶ ὑποληφθεὶς ὑπ' Ἀθηναίων ὡς ἠρωτήθη, τί μέλλει εἰς Κυρήνην ἐπανελθὼν λέγειν πρὸς τοὺς οἰκείους, ἔφη· »τοιαῦτα ἐφόδια κτᾶσθαι, ἃ καὶ ναυαγοῦσι συννήχεται«.

= Cod. Vind. Theol. CXLIX f. 306r (ap. Freudenthal. Mus. Rhen. vol. XXXV p. 412) in folio, de cuius fonte perperam post Dilesium Mus. Rhen. vol. XXIX p. 116 sq. Wachsmuth., die Wiener Apophthegmensammlung p. 4 statuit. — Aliter rem narrant Galen. Protrept. c. V vol. I p. 3 Kuehn. et Vitruvius l. VI praef. 1 p. 131 (Rose) cf. Cicero de re publ. I 17, 29. — Ipsum praeceptum servant J. Damasc. Exc. Flor. II 13, 138 p. 226, Phavorin. in cod. Paris. 1168 f. 106v ap. Freudenthal. l. c. p. 412 n. 8, Anton. I 50 p. 56, 26 sq., Maxim. 17 p. 585, 24 sqq., Gnomic. Basil. 42 p. 150 Gnom. cod. Pal. 122 f. 130r n. 7, Arsen. p. 112, 24 sq. qui p. 108, 3 sq. Antistheni cum Laert. Diog. VI 1, 6 tribuit.

24) Ὁ αὐτὸς παρὰ τῶν μαθητῶν λαμβάνειν ἔφασκε μισθόν, οὐχ ὅπως τὸν βίον ἐπανορθώσῃ, ἀλλ' ὅπως ἐκεῖνοι μάθωσιν εἰς τὰ καλὰ δαπανᾶν.

Adnotatio critica:

22) ὑπό τινος om. V | εἶπεν] ἔφη V | ἐν ante ἡδονῇ (ὀδμῇ coniecit Hense) om. V; sed cf. Demosthen. Or. XVIII 189 p. 291, 17: ἐν τούτῳ πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρουσιν.

23) Cod. habet lemma: Ἀριστίππου | ἐναυάγισεν V | ὑπ' Ἀθηναίων] ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκρατήθη V | ὡς om. V | Κυρίνην V | πρὸς] καὶ V | ἃ] ἵνα V | συνοίχεται V. — Praeceptum ap. I. Damasc. hoc modo est compositum: Ἀρίστιππος (ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος add. Par. Ant. Max., sed cod. Vat. Gr. 385 Κυρηναῖος cum Bas. et Pal., in quo Κυριναῖος extat) παρεκελεύετο τοῖς νέοις τοιαῦτα ἐφόδια κτᾶσθαι, ἅτινα αὐτοῖς καὶ ναυαγήσασι συνεκκολυμβήσει, ubi inprimis notanda lectionis varietas in Maximi cod. Vat. Gr. 385: ἃ καὶ ναυαγήσαντι συγκολυμβήσει (hoc etiam Bas. et Pal., ubi ἐνναυαγήσασι ⟨ἐνναβαγήσασι Pal.⟩ sine καὶ legitur, tum Ant. συνεκκολυμβεῖν Par.), quam praeter Laert. Diog. et Ars. p. 108, confirmat Galen.: κελεύειν αὐτοῖς ἔφη ταῦτα (l. τοιαῦτα cf. c. XIV p. 38) κτᾶσθαι τὰ κτήματα, ἃ καὶ ναυαγήσαντι συνεκκολυμβήσει. Extremum verbum adgnoscit Vitruv., secundum quem Aristippus 'ita mandavit dicere, eiusmodi possessiones et viatica liberis oportere parari, quae etiam e naufragio **una** possent **enatare**' cf. praeterea Basil. Magn. de leg. libris gentil. 4 (Patrol. Gr. vol. XXXI) p. 572 C: ἀρετῆς ὑμῖν ἐπιμελητέον, ὦ ἄνθρωποι, ἣ καὶ ναυαγήσαντι συνεκνήχεται.

24) Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος λαμβάνειν ἔλεγε μισθὸν ὑπὸ τῶν μαθητῶν, οὐχ etc. Vat.

= Cod. Vat. Gr. 742 f. 65[r]; aliis verbis eandem rem narrat Laert. Diog. II 8, 72 (= Hesych. Miles. in C. Muelleri Fragm. Histor. Gr. vol. IV p. 156 n. 4).

25) Ὁ αὐτὸc ἄcωτον γενόμενον τὸν υἱὸν ἐξέκλειcεν· τῆc δὲ γυναικὸc μεμφομένηc, ὅτι αὐτὸν οὐ προcίεται καὶ λεγούcηc παρ' ἕκαcτα, ὡc καὶ οὗτοc ἐξ αὐτοῦ εἴη, ἀποπτύcαc [ὁ Ἀρίcτιπποc] ⟨ἔφη·⟩ »καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἐξ ἐμοῦ ἐcτιν, ἀλλ' ἀποῤῥίπτω αὐτό, ὅτι με λυπεῖ«.

= Cod. Vatic. Gr. 1144 f. 216[r]. Similiter eadem tradit Stob. Flor. LXXVI 14, paulo aliter Laert. Diog. II 8, 81, qui amicum quendam illud probrum Aristippo obicientem facit. Ad Stobaei verba proxime se adplicantes Socratem pro Aristippo ponunt (fortasse propter Xenoph. Memorab. I 2, 54) Maxim. 23 p. 604, 14 sqq. et Arsen. p. 436, 28 sqq. — In Boissonadi Anecd. Gr. vol. II p. 467, 12 sqq. legitur: ὁ αὐτὸc μεμφομένηc αὐτῷ τῆc cυνεύνου, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ οὐ προcίεται ἄχρηcτον ὄντα καὶ λεγούcηc, ὅτι ἐξ αὐτοῦ εἴη, πτύcαc ἔφη· »καὶ τοῦτο ἐξ ἐμοῦ, ἀλλ' οὐ χρήcιμον.« Non dubitabat editor, quin ὁ αὐτὸc; Aristippum innueret, sed cum praecedens apophthegma sine auctoris nomine positum: εἰ μὲν ἀπαίδευτοc ὢν cιωπᾷc, πεπαιδευμένοc ὑπάρχειc· εἰ δὲ πεπαιδευμένοc ὑπάρχειc, ἀπαιδεύτωc cιωπᾷc Theophrasto vindicandum esse aliunde constet (cf. quae ad n. 333 notavimus), etiam haec sententia l. c. ad Theophrastum est referenda; rem conficit cod. Ottobon. Gr. 192 f. 208[r], qui eadem plane verba inter Theophrasti sententias conlocat et cod. Vat. Gr. 742 f. 66[v], in quo distincte legitur: Θεόφραcτοc μεμφομένηc αὐτῷ τῆc γυναικὸc, ὅτι τὸν υἱὸν (Vat. βίον) οὐ προcίεται ἄχρηcτον (Ottobon. ἄχριcτον offert sed ἄχρηcτον et illic pristina fuerat lectio ab inepto correctore postea mutata) ὄντα καὶ λεγούcηc, ὅτι ἐξ αὐτοῦ εἴη, ἀποπτύcαc· »καὶ γὰρ καὶ τοῦτο«, εἶπεν, »ἐξ ἐμοῦ, ἀλλ' οὐ χρήcιμον«.

f. 8[r] 26) Ὁ αὐτὸc ἐρωτώμενοc, τί θαυμαcτόν ἐcτιν ἐν βίῳ ⟨εἶπεν⟩· »ἄνθρωποc ἐπιεικὴc καὶ μέτριοc, ὅτι ἐν πολλοῖc ὑπάρχων μοχθηροῖc οὐ διέcτραπται«.

= Stob. Flor. XXXVII 25, cod. Vat. Gr. 742 f. 61[r].

Adnotatio critica:

25) παρ' ἕκαcτα om. Vat. | ὁ Ἀρίcτιπποc uncis inclusi | ἔφη om. Cod. | καὶ γὰρ καὶ] καὶ Vat. | αὐτὸ om. Vat.

26) ἐρωτηθεὶc Stob. Vat. | ἀξιοθαύμαcτον Stob. | ἐcτιν om. Vat. | τῷ om. Vat. | εἶπεν om. Cod., post ἄνθρωποc ponit Vat. | ὅτι causali sensu accipiendum esse propter Zellerum, d. Philosophie d. Griechen[3] II 1 p. 318, 1. moneo. Nonnulla nostri apophthegmatis verba in Cod. adtrita sunt atque evanida.

27) Ὁ αὐτὸς ἀνθρώπου αὐτὸν ἀδικήσαντος καὶ περιφεύγοντος καὶ ἀπαντᾶν διατρεπομένου συντυχὼν ἅπαξ εἶπεν· »ποῦ σὲ χρὴ ἐμὲ φεύγειν, ἀλλ' ἐμὲ σὲ ὄντα φαῦλον«.

= Cod. Vat. Gr. 742 f. 65[r]; inter Plutarchea ponunt Maxim. 1 p. 531, 38 sqq. et cod. Ottobon. Gr. 192 f. 235[r].

28) Ὁ αὐτὸς ὀνειδιζόμενος ὑπό τινος, ὅτι Κυρηναῖος ὑπάρχων ἐκ τῆς πατρίδος πεφυγάδευται, »καί«, εἶπε, »νεανίσκε, μεγάλα με ἡ πατρὶς ἠδίκησεν ἐκ τῆς Λιβύης με εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκβαλοῦσα«.

De Aristippi exilio nihil est proditum: eum Athenas Socratis fama percitum migrasse Aeschines secundum Laert. Diog. II 8, 65 (cf. II 8, 78. 80. Plutarch. de curios. 2 p. 516 C vol. I p. 624, 44 sqq.) tradidit; sed de Theodoro itidem Cyrenaeo, quem exilio mulctatum esse multi auctores testantur, similia habet Laert. Diog. II 8, 103: τὸ πρῶτον ἐκβαλλόμενος λέγεται χάριέν τι εἰπεῖν· ἔφη γάρ· »καλῶς ποιεῖτε, ἄνδρες Κυρηναῖοι, ἐκ τῆς Λιβύης εἰς τὴν Ἑλλάδα με ἐξορίζοντες«.

29) Ὁ αὐτὸς ἔφη δεῖν ἐθίζειν ἀπὸ ὀλίγων ζῆν, ἵνα μηδὲν αἰσχρὸν χρημάτων ἕνεκεν πράττωμεν.

Clitarcho adsignant Anton. I 36 p. 45, 11, Maxim. 13 p. 574, 42 sq., J. Damasc. Exc. Flor. II 30, 2 p. 239, quae

Adnotatio critica:

27) Cod. lemma Ἀρίστιππος offert | ἀνθρώπου τινὸς Vat. Max. Ottob. | ἀδικήσαντος αὐτὸν Vat. | διατρεπόμενον Cod. αἰσχυνομένου Max. Ottob. | φαῦλον ὄντα Max.

28) καί, si sincerum est, ad μεγάλα pertinet; sed locus coniunctioni adsignatus tam gravem dubitationem movet, ut eam aut eiciendam aut in ναὶ mutandam esse putaverim.

29) Ant. Max. Damasc. Boiss. Mon. Ottob.: ὀφείλομεν ἑαυτοὺς ἐθίζειν ἀπὸ τῶν add. Ant. Boiss.) ὀλίγων ζῆν, ἵνα μηδὲν αἰσχρὸν ἕνεκεν (ἕνεκα Mon. sed ἕνεκε Cod. Pal. Gr. 23 offert) χρημάτων πράττωμεν (πράττομεν Ottob.) ubi μάθωμεν ultimo loco falso Ant. Max. (cod. Vat. Gr. 741 μανθάνωμεν), Damasc. praebent; ap. Damasc. Meinekius falsam Sartii coniecturam πάθωμεν recepit. — (πράττωμεν] πράττωσιν Cod., quod servari potest, si post ἐθίζεν verba: τοὺς ἀνθρώπους supplemus. Pronomine ἑαυτοὺς carere possumus; saepius enim verbum ἐθίζειν intransitivo sensu usurpatur cf. praeter duo exempla, quae ex Alexandro Aphrodisiensi in Thesaur. vol. III p. 180 B sunt prolata, haec: Marc. Antonin. de rebus suis X 22. 37 XII 6, Porphyr. Epist. ad Marcell. 5 p. 277, 6 (Nauck ed. 2); Epicur. ap. Laert. Diog. X 124. 131, Jamblich. de Pythagor. vit. XXXV 256, Simplic. in Epictet. Enchirid. LXIV p. 481; confidentius igitur de Plutarchi loco (Vit. Lycurg. XII 6 p. 16 D vol. I p. 55, 13) παίζειν εἴθιζον, quo editores coniecturam εἰθίζοντο certatim receperunt, iudicare possumus, tum erroris Schweighäuserus et Duebnerus convincuntur, qui in Epicteti Enchir. XXX vol. III p. 35 Schweigh.: οὕτως οὖν ἀπό τοῦ γείτονος — τὸ καθῆκον εὑρήσεις, ἐὰν τὰς σχέσεις ἐθίζῃς θεωρεῖν lectionem ἐθίζῃ tamquam necessariam Epicteto obtruserint.

testimonia alias certo iudicio ponderabimus; sine auctoris nomine sententia occurrit in Γνωμικά τινα Boissonad. Anecd. Gr. vol. III p. 471, 1 post anonymi apophthegma, quod Theophrasto vindicandum esse ad n. 334 docuimus; ac revera nostrum dictum Theophrasto in Flor. Mon. 202 et cod. Ottob. Gr. 192 f. 208ʳ tribuitur. Μηδὲν χρημάτων ἕνεκα πράττειν Periandri est praeceptum ap. Laert. Diog. I 7, 97.

30) Ὁ αὐτὸς Πλάτωνος εἰσελθόντος πρὸς αὐτὸν μαλακῶς ἔχοντα καὶ πυθομένου, πῶς διάγει, ἔφη τὸν μὲν σπουδαῖον καὶ πυρέττοντα καλῶς ἔχειν, τὸν δὲ φαῦλον καὶ μὴ πυρέττοντα κακῶς.

= Cod. Paris. 2720 f. 15ʳ (et 1773 f. 230ᵛ) n. 5 ap. Studemund. (cf. ad n. 17) p. 5.

31) Ὁ αὐτὸς ἐγκαλοῦντός τινος ἀνθρώπῳ τινί, ὅτι λαβὼν ἀργύριον οὐκ ἀπέδωκε, „σαυτῷ δέ“, φησίν, „οὐκ ἐγκαλεῖς, εἰ μὴ ὀρθῶς ἐδοκίμασας, ᾧ ἐδίδους;“

32) Ὁ αὐτὸς καθόλου τὸ εὔχεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ ἀπαιτεῖν τι f. 8ᵛ παρὰ τοῦ θεοῦ ἔφη γελοῖον εἶναι· οὐ γὰρ τοὺς ἰατροὺς ὅταν ἄρρωστος αἰτῇ τι βρωτὸν ἢ ποτόν, τότε διδόναι, ἀλλ' ὅταν αὐτοῖς δοκήσῃ συμφέρειν.

De loci sententia conferri potest Maxim. Tyrius Dissert. XI 4 p. 41, 29 sqq. (Duebner).

33) Ὁ αὐτὸς ὁρκίζοντός τινος παῖδα χρηστὸν γενέσθαι καὶ δίκαιον εἰς αὐτὸν εἶπεν· „ὅρκωσον αὐτὸν καὶ γραμματικὸν καὶ μουσικὸν γενέσθαι καὶ ὅρα, εἰ ἔσται μηδὲν μαθὼν τῶν τοιούτων“.

Simile quid de Diogene narrat Philo Judaeus. Quod omn. prob. §. 21 vol. II p. 469 M (vol. V p. 301 ed. Lips. 1828 sqq.): ὁ γοῦν Διογένης ἰδών τινα τῶν λεγομένων ἀπελευθέρων ἁβρυνόμενον καὶ πολλοὺς αὐτῷ συνηδομένους, θαυμάσας τὸ ἄλογον καὶ ἄκριτον, „ὅμοιον“, εἶπεν, „ὡς εἴ τις ἀνακηρύξειέ τινα τῶν οἰκετῶν ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας εἶναι γραμματικὸν ἢ γεωμέτρην ἢ μουσικὸν οὐδ' ὄναρ τῶν τεχνῶν ἐπῃσθημένον“.

34) Ὁ αὐτὸς εἶπεν· „ὥσπερ τὰ σώματα ἡμῶν τρεφόμενα μὲν αὔξεται, γυμναζόμενα δὲ στερεοῦται, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ μελετῶσα μὲν αὔξεται, καρτεροῦσα δὲ βελτίων γίνεται“.

Adnotatio critica:

30) ὁ αὐτὸς—πρὸς αὐτὸν] Πλάτωνος εἰσελθόντος πρὸς Ἀρίστιππον Paris. | ἔχοντα] ἔχοντος Cod. | διάγει] διάγοι Paris.

33) Lemma Ἀριστίππου habet Cod.

35) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου, πότε παύσεται αἰτῶν αὐτόν, »ὅτε«, ἔφη, »καὶ σὺ διδούς· τοῦτο δὲ ἔσται, ὅταν μὴ εὐαρεστήσωμεν ἀλλήλοις«.

36) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθείς, τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη· »τὸ ἀδεῶς τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὁμιλεῖν«.

= Laert. Diog. II 8, 68, Arsen. p. 111, 28 sqq. — Caecilii Balbi vestigia his duobus Joannis Saresberiensis locis indagasse sibi visus est Woelfflinus (Caec. Balbi—quae supersunt. 1855) p. 48: Policrat. V 17 (Max. Bibl. Patr. vol. XXIII Lugd. 1677) p. 321 F: 'quid, inquit curiosus philosophiae perscrutator, tibi philosophia contulit? Et Aristippus, ut cum omnibus, ait, hominibus intrepide fabuler.' Epist. 191 (recte 190) p. 485 B: 'qui (scil. Aristippus) aliquando interrogatus, quid ei philosophia contulerit, dicitur respondisse, ut cum omnibus hominibus intrepide fabularer.' Sed procul dubio Joannes illa Apuleio debet, apud quem legitur (de deo Socratis Prolog. p. 2, 10 sqq. Goldbacher): 'cum quidam tyrannus rogavit, quid illi philosophiae studium tam inpensum tamque diutinum profuisset, Aristippus respondit: ut cum omnibus, inquit, hominibus secure et intrepide fabularer.' — De sententia ipsa cf. praeterea n. 43 cl. 44. Aliter ad eandem interrogationem Antisthenes respondet apud Laert. Diog. VI 1, 6.

37) Ὁ αὐτὸς εἰπόντος τινὸς αὐτῷ, διὰ τί τοῖς μοχθηροῖς πλησιάζει, εἶπεν· »ὅτι καὶ ἰατροὶ τοῖς νοσοῦσιν.«

Simillimum dictum ad Antisthenem refert Laert. Diog. VI 1, 6, aliud non minus simile Romylo Maxim. 6 p. 550, 27 sqq., Flor. Mon. 238, cod. Vat. Gr. 742 f. 67ʳ adsignant. Nec multum distat apophthegma ap. Maxim. 6 p. 549, 5 sqq.: οὗτος ὀνειδιζόμενος, ὅτι πονηροῖς συνδιατρίβει, »ἐκεῖνος« (om. cod. Vat. Gr. 385), ἔφη, ἄριστος ἰατρός ἐστιν, ὃς τοὺς ὑπὸ πάντων ἀπεγνωσμένους ἀναλαμβάνει« (Vat. 385 ἀναλαμβάνεται); in editione Combefisiana Aristotelis apophthegma praecedit, sed in codd. Vat. Gr. 741 f. 22ᵛ et 385 f. 17ʳ sententiam Demosthenicam dictum excipit; ac Demostheni etiam hoc in Gnomic. Basil. 177 p. 167 et Gnom. cod. Pal. 122 f. 195ʳ n. 160, tum ap. Arsen. p. 190, 18 sqq. vindicatur cf. praeterea Theocriti (Chii) apophthegma ap. Caecil. Balbum Monac. XII 5 p. 23 (Woelfflin.); adde Diogenis lepidum responsum ap. Stob. Flor. XIII 25 et Arsen. p. 209, 22 sqq.

Adnotatio critica:

35) Lemma in Cod. est: Ἀριστίππου.

36) τὸ δύνασθαι πᾶσι θαῤῥούντως ὁμιλεῖν Laert. Ars.

(Didymo falso adsignatur in cod. Ottobon. Gr. 192 f. 214ᵛ), ad cuius similitudinem proxime accedunt Pausaniae, Plistonactis f., verba ap. Plutarch. Apophth. Lacon. p. 230 F n. 2 vol. I p. 284.

38) Ὁ αὐτὸς θεασάμενός τινα ὀργιζόμενον καὶ διὰ τῶν λόγων σφοδρῶς χαλεπαίνοντα ὑποτυχὼν ἔφη· »μὴ τοὺς λόγους δι' ὀργῆς ἄγωμεν, ἀλλὰ τὴν ὀργὴν διὰ τῶν λόγων καταλύωμεν«.

= Stob. Flor. XX 63, Maxim. 19 p. 595, 19 sqq., Arsen. p. 112, 26 sqq.; Gnomic. Basil. 43 p. 150, Gnom. cod. Pal. 122 f. 132ʳ n. 11.

f. 9ʳ 39) Ὁ αὐτὸς οὐκ ὀλίγα χρήματα παρὰ Διονυσίου || [καὶ] μετὰ τὸν ἀπόπλουν λαβὼν καὶ δι' αὐτὰ ἐπιβουλεύεσθαι μέλλων ὑπὸ τῶν ναυτῶν, μεταβὰς ἐκ τοῦ μέσου τῆς νηὸς παρ' ἕνα τοῖχον ἐκέλευσεν ἐκκενωθῆναι τὰ ἀγγεῖα ἐπὶ τῶν σανίδων ὡς ἀριθμεῖν τὸ ἀργύριον ἐσπουδακώς, περινεύσας δὲ ἐξέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸν βυθόν· τῶν δὲ ναυτῶν ἐπὶ τούτῳ δυσφορησάντων εἶπε· »λυσιτελεῖ δι' ἐμὲ τὸ ἀργύριον ἀπολέσθαι ἢ ἐμὲ δι' αὐτό«.

Rem hoc modo Laert. Diog. II 8, 77 narrat: πλέων ποτὲ ἐπεὶ τὸ σκάφος ἔγνω πειρατικὸν λαβὼν τὸ χρυσίον ἠρίθμει· ἔπειτα εἰς θάλατταν ὡς μὴ θέλων παρακατέβαλε καὶ δῆθεν ἀνῴμοξεν· οἱ δὲ καὶ ἐπειπεῖν φασιν αὐτόν, ὡς ἄμεινον ταῦτα δι' Ἀρίστιππον ἢ διὰ ταῦτα Ἀρίστιππον ἀπολέσθαι,'— brevius Suidas vol. I 1 p. 724, 13 sqq. ἐπιβουλευόμενος δὲ ἐν πλῷ, δι' ἃ ἐπήγετο, εἰς τὴν θάλασσαν ἐξέβαλεν αὐτά· »ἡ γὰρ τούτων«, ἔφη, »ἀπώλεια ἐμοὶ σωτηρία« cf. praeterea Cicero de Invent. II 58, 176: 'pecuniam in mare deicere inutile, at non eo consilio, quo Aristippus deiecit.' — Sed temere Menagio praeeunte Steinius (cf. Zeller., d. Philos. d. Griechen³ II 1 p. 315, 6) huc trahebat Stob. Flor. LVII 13 Ἀρίστιππος λέγοντός τινος αὐτῷ· »διὰ σὲ ἀπόλωλεν ὁ ἀγρός«, »οὐκ οὖν«, ἔφη, »κάλλιον δι' ἐμὲ τὸν ἀγρὸν ἢ διὰ τὸν ἀγρὸν ἐμέ« ubique verbo ἀγρὸς vocem τὸ ἀργύριον substituendam esse ratus. Etenim et alii eiusdem gnomae testes extant (scil. Anton. II 76 p. 143, 17 sq., Maxim. 21 p. 600, 13 sqq., Gnomic. Basil. 44 p. 150, Gnom. cod. Pal. 122 f. 135ᵛ n. 18) et Aristippum agri iacturam fecisse Plutarchus de tranquill. 8 p. 469 D vol. I p. 569, 7 docet, denique correctione recepta, quid sibi verba διὰ σὲ velint, non liquet,

Adnotatio critica:

38) σφοδρῶς] om. Stob. Max. Ars. Bas. Pal. | ὑποτυχὼν] om. Stob. Max. Ars. Bas. Pal. | μὴ—ὀργῆς] μὴ συνθηκῶν (συνθήκην?) λόγους ὀργῆς Bas. Pal. | ὀργὴν om. Bas. | καταλύωμεν] καταπαύωμεν Stob. Max. Bas. Pal. καταπαύσωμεν Maximi cod. Vat. Gr. 385, παύσωμεν Ars.

39) Καὶ uncis inclusi | ἐπὶ τούτῳ] ἐπὶ τοῦτο Cod.

cum in volgata lectione optimum sensum praestent, si sumamus intento philosophiae studio factum esse, ut Aristippus re familiari neglecta agellum perderet cf. e. gr. Stob. Flor. LVII 12 (= Arsen. p. 269, 4 sqq.) Ζήνων, ὁ cτωικὸc φιλόcοφοc, ὁρῶν τινα τῶν γνωρίμων ὑπὸ τοῦ ἀγροῦ περιcπώμενον εἶπεν· „ἐὰν μὴ cὺ τοῦτον ἀπολέcῃc, „οὗτοc cὲ ἀπολέcει, quod apophthegma a Stobaeo Aristotelis chriis vindicatum sub Isocratis [3]) nomine in cod. Ottobon. Gr. 192 f. 236ᵛ recurrit, paulo aliter concinnatum Demostheni adsignatur in cod. Vat. Gr. 742 f. 65ᵛ: Δημοcθένηc πρόc τινα φιλογέωργον εἶπεν· „ἐὰν μὴ cὺ τὸν ἀγρὸν ἀπολέcῃc, αὐτὸc cὲ ἀπολέcει (cod. αὐτόcε ἂν ἀπολέcη). — Simile dictum ad Anaxagoram refert Valer. Maxim. VIII 7 Ext. 6: ʻcum diutina peregrinatione patriam repetisset possessionesque desertas vidisset, „non essem“, inquit, „ego salvus, nisi istae perissent“ʼ. Quae verba Graece extant in cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228ʳ: Ἀναξαγόραc μετὰ τὴν μακρὰν ἀποδημίαν τὴν ὑπὲρ τῶν μαθημάτων τῆc cοφίαc ἐν τῇ πατρίδι ὑποcτρέψαc ὡc τὰ οἰκεῖα κτήματα (adde ἔρημα, sive potius μηλόβοτα cf. Menagius ad Laert. Diog. II 2, 6 p. 313 sq. Huebner.) εἶδεν· „οὐκ ἂν ἤμην ἐγώ“, φηcί, „cῶοc, εἰ μὴ ταῦτα ἀπώλοντο“ Valerium exscripsit Ioannes Saresberiensis Policrat. VII 13 (Max. Bibl. Patr. vol. XXIII Lugd. 1677) p. 353 A, qui illi exemplo haec verba praemittit: ʻCrates quoque ille Thebanus proiecto in mare non parvo auri pondere, „Abite“, inquit, „pessum, malae cupiditates; ego vos mergam, ne ipse mergar a vobisʼ“. Quae ex Hieronymo adv. Iovin. II 9 (Patr. Lat. vol. XXIII) p. 312 A sunt adsumpta. Hieronymus rem et dictum praeterea respexit Epist. 58 (ad Paulin.), 2 (Patr. Lat. vol. XXII) p. 580, Ep. 66 (ad Pammach.), 8 ibid. p. 644, Ep. 71 (ad Lucin.), 3 ibid. p. 670, Comment. in Evang. Matth. III 19, 28 (Patr. Lat. vol. XXVI) p. 144. Itaque ad Cratetem referenda et Hieronymi ipsius narratio

[3]) Alterum testimonium detexisse mihi videor in Flor. Pal.—Vat. 119: ἵπποc μὲν ἐν δρόμοιc γνηcίου δὲ φίλων ὑπὲρ τοῦ ἀγροῦ περιcπώμενον ἔφη· ἐὰν τοῦτον cὺ μὴ ἀπολέcῃc, αὐτὸc cὲ ἀπολέcει. Quo loco duas sententias foede conflatas esse in oculos incurrit. Quodsi sententiam a Wachsmuthio ad Gnomol. Byz. n. 150 e Flor. Paris. et Gnomol. Pal. editam in auxilium vocamus, sine ullo periculo ad Florilegii Pal.—Vat. archetypum redintegrandum accedere possumus: 119 ἵπποc μὲν ἐν δρόμοιc, γνηcίου δὲ ⟨φίλου πίcτιc ἐν περιcτάcεcι δείκνυται⟩ 120 ⟨Ἰcοκράτηc ἰδών τινα τῶν⟩ φίλων ὑπὲρ (l. ὑπὸ) τοῦ ἀγροῦ etc. In apophthegmate, quo de nunc agitur, supplementa suppeditavit Ottob., qui etiam in ceteris non cum Stobaeo, sed cum Pal.—Vat. consentit voce ἔφη excepta, cui in Ottob. εἶπεν substituitur. Isocratis vero nomen in Pal.—Vat. vel alphabeticus ordo requirit; sequitur enim sententia (cf. Gnom. Byz. 21): ἰcχύειν τῇ ψυχῇ μᾶλλον ἡγοῦ ἢ τῷ cώματι.

Epist. CXVIII (ad Julian.) vol. XXII p. 964 ('ex quibus unus, ut ceteros mittam, multarum possessionum pretium proiecit in pelagus, »abite«, dicens, »in profundum malae cupididates; ego vos mergam, ne ipse mergar a vobis«') et indignabunda Lactantii verba Instit. III 23, 5: 'quid ille, qui patrimonium in nummos redactum effudit in mare? Ego dubito, utrumne sanus an demens fuerit. »Abite«, inquit, »in profundum malae cupiditates; ego vos mergam, ne ipse mergar a vobis«'. cf. praeterea Laert. Diog. VI 5, 87 φηcὶ δὲ Διοκλῆc πεῖcαι αὐτὸν (τὸν Κράτητα) Διογένην τὴν οὐcίαν μηλόβοτον ἀνεῖναι καὶ εἴ τι ἀργύριον εἴη εἰc θάλατταν βαλεῖν, Schol. codicis Ottobon. Gr. 388 f. 6r ad Cratetis epigr. in Anth. Pal. X 104: οὗτοc ὁ Κράτηc πλουτεύων ἅπαντα τὸν coῦ (sic) πλοῦτον ὥcτε φιλοcοφεῖν εἰc θάλαccαν προέλαβε προέβαλε (sic) καὶ βαλὼν ταῦτα ⟨ἔφη⟩· Κράτηc Θηβαῖοc Κράτητα ἐλευθ⟨εροῖ⟩. Quae omnia adferenda esse duxi, ne in posterum 'mira' (Mullach., Fragm. Philos. Gr. vol. II p. 331 n. 2) videantur, quae de Apollonio Tyanensi Philostratus Vit. Apoll. I 3, 2 (cf. Suidas vol. II 1 p. 395, 11 sq.) refert: τὸν μὲν Κλαζομένιον Ἀναξαγόραν ἀγέλαιc τε καὶ μήλοιc τὰ ἑαυτοῦ ἀνέντα προβάτοιc ἔφη μᾶλλον ἢ ἀνθρώποιc φιλοcοφῆcαι, τὸν δὲ Θηβαῖον Κράτητα καταποντώcαντα τὴν οὐcίαν οὔτε ἀνθρώποιc γενέcθαι ἐπιτήδειον οὔτε προβάτοιc. Alia notavimus adn. 387.

40) Ὁ αὐτὸc ἐπιλαμβανομένου αὐτοῦ ποτε Πλάτωνοc [ἐπὶ] τῶν δώδεκα δραχμῶν πολυτελῆ ἰχθὺν πρίαcθαι ἠρώτηcεν, εἰ αὐτὸc ἂν δραχμῆc τὸν αὐτὸν ἰχθὺν ὠνήcατο· τοῦ δὲ cυνθεμένου ἔφη μηδὲ αὐτῷ πολλοῦ καθεcτηκέναι· ὃ γάρ ἐcτι Πλάτωνι ἡ μία δραχμή, τοῦτο Ἀριcτίππῳ αἱ δώδεκα.«

Aliter Laert. Diog. II 8, 66: τοῦτόν φαcί ποτε κελεῦcαι πέρδικα πεντήκοντα δραχμῶν ὠνηθῆναι· αἰτιαcαμένου δέ τινοc, »cὺ δ' οὐκ ἄν«, εἶπεν, »ὀβολοῦ τοῦτον ἐπρίω«; ἐπινεύcαντοc δέ »τοcοῦτον«, ἔφη, »ἐμοὶ δύνανται αἱ πεντήκοντα δραχμαί«. — De nostri dicti fonte haud ineptam, ut puto, coniecturam Athenaeus VIII p. 343 C. D. mihi suggessit: ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀρίcτιπποc ὁ Cωκρατικὸc ὀψοφάγοc ἦν· ὅcτιc καὶ ὑπὸ Πλάτωνόc ποτε ὀνειδιζόμενοc ἐπὶ

Adnotatio critica:

40) αὐτοῦ] αὐτῶ Cod., quod in αὐτὸν manus recentior mutare temptabat; sed cf. n. 45 | ἐπὶ eiciendum esse significavi | πολυτελεῖ Cod. | πριάcαcθαι Cod. | de εἰ—ἂν cf. Demosthen. Or. XV 16 p. 195, 2; XLIX 58 p. 1201, 19, L 67 p. 1227, 7; Antiphon Or. VI 26 p. 144, 38, Plutarch. praec. ger. reip. XIV p. 810 D vol. II p. 989, 33 cl. Kuehner. ad Xenophontis Memor. I 3, 5 | αὐτῷ] Cod., sed a m. rec. ex αὐτὸ factum.

τῇ ὀψοφαγίᾳ, ὥς φηϲι Σωτίων καὶ Ἡγήϲανδροϲ. γράφει δὲ οὕτωϲ ὁ Δελφόϲ· Ἀρίϲτιπποϲ Πλάτωνοϲ ἐπιτιμήϲαντοϲ αὐτῷ, διότι πολλοὺϲ ἰχθῦϲ ἠγόραϲε, δυοῖν ὀβολοῖν ἔφηϲεν ἐωνῆϲθαι· τοῦ δὲ Πλάτωνοϲ εἰπόντοϲ ὅτι „καὶ αὐτὸϲ ἂν ἠγόραϲα τοϲούτου“, „ὁρᾷϲ οὖν“, εἶπεν „ὦ Πλάτων, ὅτι οὐκ ἐγὼ ὀψοφάγοϲ, ἀλλὰ cὺ φιλάργυροϲ“. Verba ὅϲτιϲ — ὀψοφαγίᾳ ad eandem rem Sotionis et Hegesandri narrationes spectasse dilucide demonstrant, cum sequentibus comparata aliud apud utrumque historicum Aristippo responsum adtributum esse probabiliter innuere videntur. Quid igitur? nonne summam probabilitatis speciem nostra sententia prae se fert, apophthegma de quo agitur ad Sotionis auctoritatem redire? Etiam hic Plato Aristippum compellat, etiam hic de sumptuoso pisce agitur. Quo posito atque concesso etiam causa, propter quam Hegesandri Delphi narrationem Athenaeus protulisse putandus sit, in oculos incurrit: nimirum apud Hegesandrum multo lepidius atque salsius responsum Aristippus reddidit. Sotionis saepissime, etiam in Aristippi vita II 8, 74. 85, mentionem Laertius Diogenes facit, sed historiola II 8, 66 narrata a Sotione plane aliena est, quoniam non inter Aristippum et Platonem, sed inter Aristippum et anonymum quendam conloquium seritur, neque de pisce, sed de perdice est sermo; prout Laertii narratio II 8, 75 (= Arsen. p. 115, 6 sqq.) πρὸϲ τὸν ὀνειδίϲαντα αὐτῷ πολυτελῆ ὀψωνίαν ἔφη· „cὺ δ' οὐκ ἂν τριωβόλου ταῦτ' ἐπρίω“; ὁμολογήϲαντοϲ δέ, „οὐκέτι τοίνυν“, ἔφη, „φιλήδονοϲ ἐγώ, ἀλλὰ cὺ φιλάργυροϲ“ praeter similitudinem nihil cum Hegesandro commune habet. — Cum vero Laertius in quaestionibus ad Aristippum pertinentibus Sotionis librum secundum ex opere inscripto Διαδοχαὶ τῶν φιλοϲόφων (II 3, 12) citet, etiam nostram notitiam Sotioni, si Musis placet, vindicatam illinc haustam esse sequitur.

41) Ὁ αὐτὸϲ παρὰ Διονυϲίῳ ποτὲ τῷ τυράννῳ γυναικείων ἐϲθήτων περιφερομένων ἐν τῷ ϲυμποϲίῳ τοῖϲ βουλομένοιϲ ἐνδύϲαϲθαι καὶ ϲυμπαῖξαι ἡνδήποτε παιδιὰν καὶ τοῦ Πλάτωνοϲ παραιτηϲαμένου διὰ τοιούτου ϲτίχου·

Adnotatio critica:

41) In mg. Ἀριϲτίππου Cod. | οὐκ ἂν] etiam Cod., sed correctum ex οὐ καί. Hunc versum (= Euripid. Bacch. 836) apud Suidam excipit: ἄρρην πεφυκὼϲ καὶ γένουϲ ἐξ ἄρρενοϲ, ap. Sext. Empir. ἄρρην πεφυκώϲ. | ὁ Ἀρίϲτιπποϲ seclusi | καὶ γὰρ etc.] = Euripid. Bacch. 317 sq. | οὖϲ ἥ γε] οὖϲα ἡ Cod. ὁ νοῦϲ ὁ Suid. — Euripidis verba respiciuntur ab auctore argumenti ad Anthologiae Palatinae librum XII: ἐν χορείαιϲ γὰρ ἥ γε ϲώφρων, κατὰ τὸν τραγικόν, οὐ διαφθαρήϲεται.

οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολὴν
[ὁ Ἀρίστιππος] εἶπεν· δός·
καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
οὖς' ἥ γε cώφρων οὐ διαφθαρήcεται. ||

f. 9r Paulo aliter eandem rem enarrant Laert. Diog. II 8, 78 (= Arsen. p. 112, 10 sqq.); Stob. Flor. V 46 [ἐκ τῶν Σερήνου] (= J. Damasc. Exc. Flor. II 13 p. 178, 8) cl. Tertullian. Apolog. 46 p. 142 Oehler; Sext. Empiric. Pyrrhon. Hypoth. III 204 p. 169, 11 sqq. (Bekker) cl. I 155 p. 35, 27; Gregor. Nazianz. Carm. I 2 n. 10, 325 sqq. (Patr. Gr. vol. XXXVII) p. 704 (cf. Cosmas Patr. Gr. vol. XXXVIII p. 565), qui inepte Archelaum pro Dionysio ponit; Suidas vol. I p. 725, 1 sqq. — Aristippum verba καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν etc. saepius in ore habuisse ex Athenaeo XII p. 544 E discimus.

42) Ὁ αὐτὸc μεταπεμπομένου πολλάκιc αὐτὸν τοῦ πατρόc, ὡc οὐχ ὑπήκουcεν γράψαντοc, ὅτι πωλήcει αὐτὸν κατὰ τοὺc πατρίουc νόμουc, ἀντέγραψεν ὀλίγον ἔτι περιμεῖναι χρόνον· καὶ ⟨γὰρ⟩ πλείονοc ἄξιον γενόμενον πλείονοc πωλήcειν.

43) Ὁ αὐτὸc μέλλων ἐντυγχάνειν Φαρναβάζῳ, τῷ βαcιλέωc cατράπῃ, [καὶ] λέγοντόc τινοc αὐτῷ· »θάρcει, ὦ Ἀρίcτιππε«, ἔφη· »εἴ τι ἕτερον ἔχειc, λέγε· ἐγὼ δὲ, ἐξ οὗ Σωκράτει ὡμίληcα, οὐδενὸc ἀνδρὸc ὁμιλίαν ηὐλαβήθην«.

= Cod. Vatic. Gr. 1144 f. 216r. Similia habet Laert. Diog. II 8, 79, qui tamen Artaphernem pro Pharnabazo ponit. De sententia ipsa cf. ad n. 36.

44) Ὁ αὐτὸc ἔφηcεν· »καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐκ φιλοcοφίαc τοῦτό μοι περιγέγονε· τὸ τοῖc προcπίπτουcι κατὰ λόγον ὑπαντᾶν.«

45) Ὁ αὐτὸc ἐπιλαβομένων αὐτοῦ τῶν πολιτῶν, ὅτι μειρακίοιc μᾶλλον cυνδιατρίβει διαλεγόμενοc αὐτοῖc περὶ φρονήcεωc, ἔφη· »καὶ γὰρ ὑμᾶc, ὦ πολῖται, ὁρῶ οὐ τοὺc γέρονταc τῶν ἵππων δαμάζονταc, ἀλλὰ τοὺc πώλουc«.

Adnotatio critica:

42) ὡc] fort. καὶ ὡc | γράψαν (τοc suprascr.) Cod., ubi ν ex c fecit et τοc suprascripsit m. rec. | γὰρ om. Cod. | πωλήcει Cod.

43) τῷ βαcιλέωc cατράπῃ] τῷ βαcιλεῖ cατραπῶν Vat. | καὶ seclusi | ὦ Ἀρίcτιππε om. Vat. | εἴτι ἕτερον ἔχειc (λέγειc Cod.) λέγε] λέγε εἴ τι ἕτερον ἔχειc Vat. | δὲ] γὰρ Vat.

44) In τοῖc προcπίπτουcι neutrum genus adgnosco; itaque cum loci sententia conferri potest Diogenis dictum apud Laert. Diog. VI 2, 63 ἐρωτηθεὶc, τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοcοφίαc ἔφη· εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, τὸ γοῦν πρὸc πᾶcαν τύχην παρεcκευάcθαι.

45) πολιτῶν m. rec. pro πότων in Cod. correxit.

Comparationis naturam ipse Aristippus patefacit ap. Laert. Diog. II 8, 69 (= Arsen. p. 113, 18 sqq.): ἐρωτηθείς, τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, ἔφη· »ᾧπερ οἱ δεδαμασμένοι ἵπποι τῶν ἀδαμάστων, quam sententiam Anacharsidi cod. Vatic. Gr. 1144 f. 216r adsignat.

46) Ἄλεξις, ὁ τῶν κωμῳδιῶν ποιητής, ἐπειδή τις αὐτὸν ὄντα πρεσβύτην ἑώρα μόλις πορευόμενον καὶ ἠρώτα· »τί ποιεῖς«; »κατὰ σχολὴν«, φησίν, »ἀποθνήσκω«. f. 10r

= Vind. 36, Stob. Flor. CXVI 47 (ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους χρειῶν), Arsen. p. 101, 10 sqq.

47) Ἀριστείδης ὁ δίκαιος ὀνειδιζόμενός ποτε ἐπὶ πενίᾳ || εἶπεν· »ἀλλ᾽ ἐμοὶ μὲν ἡ πενία οὐδὲν συνιστορεῖ κακόν, σοὶ δὲ ὁ πλοῦτος πολλά«.

= Vind. 84, Phavorin. in cod. Paris. 1168 f. 106v n. 4 ap. Freudenthal. Mus. Rhen. vol. XXXV p. 411, Mel. Aug. XLVII 11 (ἐκ τῶν Φαβωρίνου), cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228r, Anton. I 33 p. 42, 9 sq. Maxim. 12 p. 572, 17 sqq., Flor. Pal.-Vat. 23, Pal. 146, Bar. 123, Ottobon. 124, cod. Vat. Gr. 742 f. 64v, Arsen. p. 111, 5 sqq.

48) Ὁ αὐτὸς ἀκούσας, ὅτι τὰς εἰκόνας αὐτοῦ κατέβαλον οἱ Ἀθηναῖοι, »ἀλλ᾽ οὐ τὴν ἀρετήν,« ἔφη, »δι᾽ ἣν ἐκείνας ἀνέστησαν«.

= Vind. 85, cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228r. De Demetrio Phalereo eadem Laert. Diog. V 5, 82 et Arsen. p. 187, 7 sqq. exhibent.

Adnotatio critica:

46) In Cod. est lemma: Ἀλέξιδος | τῶν κωμῳδιῶν] τῆς κωμῳδίας V | ἑώρακες Stob., sed ἑώρα cod. A | τί ποιεῖς] τὸ τί ποιεῖ Stobaei cod. A, quod recepit Meinekius | φησίν] ἔφη V Stob. Ars. post ποιεῖς, sed in V praeterea post κατὰ σχολὴν repetitur φησίν.

47) Lemma in Cod. Ἀριστείδου | δίκαιος] σοφὸς Pal.-Vat. ⟨Bar.⟩ Ottob. | ποτε om. V Aug. Vat. 1144 Ant. Max. Pal.—Vat. Pal. Bar. Ottob. Vat. 742 Ars. cf. ad n. 248. | Παρά τινος ante ἐπὶ πενίᾳ (εἰς πενίαν Par.) add. Pal.—Vat. | ὑπό τινος πλουσίου (ante εἶπεν) addunt: V Aug. Ant. Max. (cod. Vat. Gr. 385 παρὰ pro ὑπὸ ut Pal.). Bar. Ottob. Ars. ὑπό τινος τῶν πλησίον Vat. 742 | ἀλλ᾽] om. V Aug. Vat. 1144 Ant. Max. Pal.—Vat. Pal. Bar. Ottob. Vat. 742 Ars. | συνιστορήσει V Pal. Vat. 742 ἱστορήσει Aug. Ant. Max. (cod. Vat. Gr. 385 ἱστορήκει) Pal.—Vat. Bar. Ottob. Ars. | σοῦ V. Par. | πολλὰ] ταραχὰς οὐκ ὀλίγας Aug. Ant. Max. Pal.—Vat. ⟨Bar.⟩ Ottobob. Ars.

48) In Cod. falsum lemma Ἀλέξιδος habes | κατέβαλον οἱ Ἀθηναῖοι] κατέστρεψαν Ἀθηναῖοι Laert. Ars., κατέβαλον Vat., ubi tamquam peculiaris sententia apophthegmati nostro verba praemittuntur, quae manifesto deletae vocis οἱ Ἀθηναῖοι rationem reddunt: οὐκ Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ Κορίνθιοι τὰς αὐτοῦ εἰκόνας κατέβαλλον, πρὸς οὓς καὶ ὁ Κορινθιακὸς λόγος πεποίηται | ἀνέστηςα V.

49) Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος ἰδὼν νέον σπουδάζοντα περὶ τὰς θέας, „ὅρα“, εἶπεν, „ὦ νεανίσκε, μὴ σπουδάζων περὶ τὸ θεᾶσθαι ἑτέρους αὐτὸς μηδὲν ἄξιον σχῇς θέας.

= Vind. 77, cod. Pal. Gr. 297 f. 117r n. 19; Vatic. Gr. 1144 f. 228r.

50) Ὁ αὐτὸς ἔφη τὴν παιδείαν εὐτυχοῦσι μὲν εἶναι κόσμον, ἀτυχοῦσι δὲ καταφύγιον.

= Cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228r, Pal. Gr. 297 f. 117r n. 14. Aristoteli tribuit Laert. Diog. V 1, 19 sententiam: τὴν παιδείαν ἐν μὲν ταῖς εὐτυχίαις εἶναι κόσμον, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις καταφυγήν, J. Damasc. Exc. Flor. II 13 n. 35 p. 193 (Stob. Anthol. vol. II p. 207, 24 sq.) haec habet: Ἀριστοτέλης ἔφη τὴν παιδείαν εὐτυχοῦσι μὲν κόσμον εἶναι, πταίσασι δὲ καταφυγὴν ἐλευθέριον, idem n. 58 p. 197 (p. 211, 11 sq. Wachsm.) Democrati dictum cum nostro consentiens adsignat, sicuti etiam codex Coislinian. 249 p. 1 ap. Boisson. Addend. ad Anecd. Gr. I p. 450, cui philosopho commenticio (cf. quae contra Peppmuellerum monui in 'Wiener Studien' VIII p. 241 n. 8) Democriti nomen substituunt Anton. I 50 p. 56, 22, Maxim. 17 p. 585, 6 sq., Mel. Aug. c. XXXVIII n. 15, Gnomic. Basil. n. 166, p. 166, Gnom. cod. Pal. 122 f. 209r n. 198, cod. Regius 1168 p. 94, 2 ap. Boisson. Anecd. Gr. I p. 450; inter Isocratea ponit Georgid. p. 40, 1 sq., Demostheni adsignat cod. Vind. phil. n. 311 f. 77r (cf. Meletem. Graec. I p. 76), — ut locum communem ponunt Flor. Pal.-Vat. 97, Pal. 45, Bar. 36, Ottobon. 37, Mon. 31, Leid. 33.

51) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, διὰ τί οἱ Βυζάντιοι λάλοι εἰσίν, εἶπεν· „ὅτι ἐπὶ τοῦ στόματος οἰκοῦσιν“.

= Vind. 82 cf. simillimum Theocriti Chii dictum in Gnomic. Basil. n. 278 p. 180 et Gnom. cod. Pal. 122 f. 227v n. 241.

Adnotatio critica:

49) In Cod. lemma Ἀριστοτέλους ac praeterea in mg. ὡραῖον legitur | νέον σπουδάζοντα] νεανίσκον σπουδάζοντα Pal. νεανίσκον σπουδαῖον ὄντα V | ὅρα, εἶπεν] ἔφη· ὅρα Pal., qui om. ὦ, V, ubi ὦ νεάνισκε omittitur | μὴ] μήπου Vat. | σπουδάζων] σπούδαζε Cod. σπουδάζον Pal. | θεᾶσθαι] θεάσασθαι Cod. | ἑτέρους] ἑτέροις Pal. ἑταίροις (ἑτέρους corr. Hense) V | αὐτὸς—θέας] αὐτὸς μηδὲν ἄξιον θέας καταλίπῃς Vat. αὐτὸς ἄξιος (ἀνάξιος Hense) θέας γένῃς (γίνῃ Pal. γένῃ corr. Wachsmuth) V. Pal.

50) ἔφη] εἶπε Vat. 1144 | τοῖς εὐτυχοῦσι Maximi cod. Vat. Gr. 385 | εἶναι κόσμον] κόσμον φέρειν Pal. 297 | καταφύγιον] καταφυγὴν Vat. 1144 et Pal. 297 qui pro δὲ falso μὲν offert. (καταφόριον Mon. καταφυγὴ Pal.-Vat.).

51) εἶπεν] ἔφη V | στόματος] στομίου V. In mg. lemma Ἀριστοτέλους habet Cod.

52) Ὁ αὐτὸς Θεοφράστου ποτὲ καὶ Καλλισθένους μελετώντων παρ' αὐτῷ καὶ τοῦ μὲν εὐροοῦντος ἐν τῷ λέγειν, τοῦ δὲ βραδύτερον γυμναζομένου ᾧ μὲν ἔφησε δεῖν χαλινὸν περιτεθῆναι, ᾧ δὲ προσαχθῆναι μύωπα.

= Vind. 83 cf. Laert. Diog. V 2, 39 λέγεται δ' ἐπ' αὐτοῦ τε καὶ Καλλισθένους τὸ ὅμοιον εἰπεῖν Ἀριστοτέλην, ὅπερ Πλάτωνα, καθὰ προείρηται (IV 2, 6), φασὶν εἰπεῖν ἐπί τε Ξενοκράτους καὶ αὐτοῦ τούτου· φάναι γὰρ τοῦ μὲν Θεοφράστου καθ' ὑπερβολὴν ὀξύτητος πᾶν τὸ νοηθὲν ἐξερμηνεύοντος, τοῦ δὲ νωθροῦ τὴν φύσιν ὑπάρχοντος, ὡς τῷ μὲν χαλινοῦ δεῖ, τῷ δὲ κέντρου. Idem iudicium ab Isocrate de acerrimo ingenio Theopompi et lentissimo Ephori esse factum plures tradunt cf. Vit. Isocrat. III (Biogr. Gr.) p. 257, 99 sqq. Westerm., Suid. I 2 p. 686, 14 sqq.; Cicer. Brut. 56, 204, de Oratore III 9, 36, Ep. ad Attic. VI 1, 2, Quintilian. II 8, 11 cl. X 1, 74. Adlusit Longin. de sublim. II 2 δεῖ γὰρ αὐτοῖς ὡς κέντρου πολλάκις, οὕτω δὲ καὶ χαλινοῦ.

53) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, τί ἄνθρωπος ἶσον ἔχει θεῷ, εἶπε· »τὸ εὐεργετεῖν«.

= Vind. 71, cod. Vat. Gr. 151 f. 244v n. 18, cod. Vat. Gr. 742 f. 64r cf. Aristotel. Epist. 3 p. 173 Herch. οἱ πολλοὶ τῶν φιλοσόφων τὴν εὐεργησίαν θεῷ ἰσόμοιρον παρεσκεύασαν Strabo X 9 p. 467 C εὖ μὲν γὰρ εἴρηται καὶ τοῦτο, τοὺς ἀνθρώπους τότε μάλιστα μιμεῖσθαι τοὺς θεούς, ὅταν εὐεργετῶσιν. Ut sententiam communem γνῶμαι σοφῶν in Boisson. An. Gr. II p. 131, 11 habent: ἄνθρωπος ὅμοιον ἔχει θεῷ τὸ εὐεργετεῖν cf. praeterea Seneca de Benef. III 15, 4, Monit. ed. Woelfflin. (1878) p. 18 n. 10, de Mor. 47. — Anton. I 29 p. 36, 41 (= Maxim. 8 p. 195, 27 sq. Rib. i. e. cod. Vat. Gr. 741 f. 30v et 385 f. 23r, Gnom. cod. Pal. 122 f. 198r n. 168, Arsen. p. 189, 5 sq.) offert: Δημοσθένης ἐρωτηθείς, τί ἄνθρωπος ἔχει ὅμοιον θεῷ, ἔφη· »τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν«, — eadem Dionysio Maiori Gnomic. Basil. n. 241 p. 175, Pythagorae Aelian. V. H. XII 59 tribuunt. Praxagorae cod. Vatic. Gr. 1144 f. 221v, ubi habes: Πραξαγόρας κατὰ δύο τῷ θεῷ ἐοικέναι ἀνθρώπους ἔλεγε· κατὰ τὸ ἀληθεύειν καὶ εὐεργετεῖν. Inter Plutarchea haec exhibet cod. Vat. Gr. 633 f. 112r: τί ἄνθρωπος ὅμοιον ἔχει (cod. ἔχειν) θεῷ; ἀπόκρισις· τὸ εὐεργετεῖν καὶ

Adnotatio critica:

52) ποτὲ] τινὸς V, quod tantummodo in misero decrepitae aetatis foetu ferri potest cf. e. gr. Anecd. Bekkeri II p. 767, 11 = Cod. Vatic. Gr. 1356 f. 81r.

53) ἐρωτώμενος Vat. 151 | ὑπό τινος om. V. Vat. 151. 742 | ἶσον ἔχει] ἔχει ὅμοιον V. Vat. 151. 742 | εἶπε] ἔφη V. Vat. 151 (ubi praemittitur τὸ εὐεργετεῖν). 742.

ἀληθεύειν, denique ut loci communes in Flor. Pal. 77 et Exc. Vindob. 7 (Stob. Flor. vol. IV p. 290 Mein.) transierunt verba: ἶcον θεῷ ἔχει (Vind.: ἶcον ἔχει θεοῦ) ἄνθρωπος τὸ εὐεργετεῖν καὶ (τὸ add. Vind.) ἀληθεύειν. cf. Longin. de sublim. I 2 εὖ γὰρ δὴ ὁ ἀποφηνάμενος, τί θεοῖς ὅμοιον ἔχομεν, εὐεργεσίαν εἴπας καὶ ἀλήθειαν. — Ad Isocratem Anton. I 46 p. 53, 30 sq. refert: οἱ ἄνθρωποι τότε γίνονται βελτίους, ὅταν θεῷ προσέρχωνται, ὅμοιον δὲ ἔχουσι θεῷ τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν. Eadem verba Nilo cod. Ottobon. Gr. 192 f. 200ᵛ adsignat, sed Isocrati tribuunt praeterea Mel. Aug. III n. 1 et Max. 14 p. 578, 9 sqq.; hic cod. Vat. Gr. 741 f. 56ᵛ Ἐπικτήτου offert, codex vero Vat. Gr. 385 f. 39ʳ et 739 f. 81ʳ rectissime: ἐκ τῶν Ἐπικτήτου Ἰσοκράτους in lemmate exhibent, ex qua scilicet conlectione ut locus communis eadem verba translata sunt in Flor. Pal. 16, Par. (i. e. cod. Paris. 1168 f. 140ʳ—146ᵛ) 10, Bar. 9, Ottobon. 9, Mon. 15, Leid. 18. Quae si in tria dissecamus membra, ad Pythagoram referri videmus partem 1. (οἱ ἄνθρωποι-προσέρχωνται) a Plutarcho de Superst. 9 p. 169 E vol. I p. 201, 29 sq., et de defect. Orac. 7 p. 413 B vol. I p. 503, 29 sq., Jamblicho Vit. Pythag. XXVIII 137; Cicerone de Legg. II 11, 26, Seneca Epist. 94, 42, — partem 1. et 2. (οἱ ἄνθρωποι-εὐεργετεῖν) a Photio Biblioth. Cod. 249 p. 439ᵃ 10 sqq. (= Suid. s. v. ἄνθρωπος αὐτὸς I 1 p. 450, 7 sqq.), partem 2. et 3. (ὅμοιον-ἀληθεύειν) ab Aeliano V. H. XII 59, denique partem 3. a Stob. Flor. XI 25 (= J. Damasc. Exc. Flor. II 31 p. 243, 12), Arsen. p. 421, 9 sq; Porphyr. Vit. Pythagor. 41; Hieronym. contra Rufin. III 39 (Patr. Lat. vol. XXIII) p. 507 C = Pythagor. Praecept. p. 17 n. 3 ed. Woelfflin. (Seneca de Mor. 145ᵇ cf. Philolog. vol. VIII p. 187). — Democrito Maxim. 8 p. 556, 42 sqq. (= cod. Paris. 1168 p. 94, 2 ap. Boisson. Anecd. Gr. I p. 451, Arsen. p. 193, 18 sqq.) tribuit: Θεῷ ὅμοιον ἔχει ὁ (articulum om. praeter Par. Ars. etiam Maximi cod. Vat. Gr. 385) ἄνθρωπος τὸ εὖ ποιεῖν, ὅταν τὸ εὖ ποιεῖν μὴ καπηλεύηται καὶ τὸ εὐεργετεῖν καὶ τὸ (articulus deest in Par. Ars., tum in codd. Vat. 741. 385) ἀληθεύειν, cuius sententiae verba: Θεῷ-καπηλεύηται ut locum communem repetunt Flor. Pal.-Vat. 113, Pal. 10, Bar. 8, Ottobon. 8, Mon. 6, Leid. 6, Georgid. p. 46, 8 sq.[4]), cod. Vindob. phil. 225 n. 43 ap. H. Schenkelium

---

[4]) Ex Antonio 57 p. 94, 25 (= I 29 p. 36, 2 Gesner) Boissonadus ad h. l. Ioannis Chrysostomi verba laudat: εὐεργετῶν νόμιζε μιμεῖσθαι θεόν. Dixit quidem Sanctus Pater Patrol. Gr. vol. LVII p. 411 (= Eclog. 16 p. 184 Matthiae): οὐδὲν

'Wiener Studien' VIII p. 270, cod. Vat. Gr. 790 f. 191ᵛ cf. praeterea Liban. Epist. 1442 p. 660 καίτοι τοῦτο μὲν (scil. τὸ εὖ ποιεῖν) ἐστιν, ὥς πού τις ἔφη, θεοῖς ἐοικότων, Synes. Epist. 31 p. 653 Herch., Julian. Conviv. vol. I p. 428, 3 sqq. Hertlein.

54) Ὁ αὐτὸς θεασάμενός τινα ταῖς τοῦ πατρὸς ἀπειλαῖς ἀχθόμενον εἶπε· „μὴ εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ ἀπόβλεπε, μειράκιον, ἀλλ' εἰς τὰ σπλάγχνα“.

= Vind. 86 (inter Aristidis apophthegmata), cod. Vat. Gr. 742 f. 64ᵛ.

55) Ὁ αὐτὸς ἔφη τοὺς ἀπαιδεύτους ἐν τοῖς ζῶσι νεκροὺς περιπατεῖν|| f. 10ʳ

= Vind. 87 (inter Aristidis dicta) cf. Flor. Pal.-Vat. 191 Bar. 201, Ottobon. 202 (= Georgid. cod. Laur. f. 72ᵛ cf. Wachsmuth., Studien zu d. griech. Floril. p. 202 n. 224): οἱ ἀσύνετοι ἐν τοῖς ζῶσιν νεκροῖς ἐοίκασιν. Adde Aristotelis apophthegma ap. Laert. Diog. V 1, 19 (= Arsen. p. 121, 3 sqq.).

56) Ὁ αὐτὸς συνηδομένου τινὸς αὐτῷ, ὅτι Ἀλέξανδρον μαθητὴν ἔχει, „ἐκείνῳ“, ἔφη, „συνήδου, ὅτι Ἀριστοτέλην ὑφηγητὴν ἔχει.“

= Vind. 88 (inter Aristidis sententias).

57) Ὁ αὐτὸς ἔφη· μεγάλους χρὴ λαμβάνειν μισθοὺς παρὰ μὲν τῶν εὐφυῶν, ὅτι πολλὰ ὠφελοῦνται, παρὰ δὲ τῶν ἀφυῶν, ὅτι πολλὰ πράγματα μανθάνοντες παρέχουσι τοῖς διδάσκουσιν.

= Cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228ʳ. Simillimum dictum infra n. 355 Isocrati tribuitur, ubi alia testimonia notavimus.

Adnotatio critica:

54) αὐτῷ V.

55) ἔφη] εἶπε V.

56) συνειδομένου V | Ἀλέξανδρος V, ubi deest μαθητήν | φησὶ Cod. | Ἀριστοτέλης V.

57) χρὴ] om. Cod., sed δεῖν in mg. est suppletum a m. rec., quae voci inter μισθοὺς et παρὰ locum adsignat cf. ad n. 355; lectionem traditam exempla ad n. 103 conlecta vindicare possunt.

ἡμᾶς ἴσους θεῷ ποιεῖ ὡς τὸ εὐεργετεῖν, ut omnino scriptores ecclesiastici eiusmodi dictis atque sententiis abundant (cf. e. gr. Damken. ad Agapet. c. 45 p. 141), sed verbis supra laudatis, quae etiam Maximus 8 p. 556, 4 (Cod. Vat. Gr. 741 f. 30ʳ) Chrysostomo adsignat, Chrysostomum uti non potuisse equidem adfirmarem, etiamsi rem expedire non possem. Habes enim trimetrum iambicum omnibus numeris perfectum atque absolutum, qui sub Gregorii Nazianzeni nomine laudatur a Nicephoro Progymn. c. 3 (Rhet. Gr.) vol. I p. 442, 14 W. et inter Theologi carmina revera legitur I 2 n. 30, 5 (Patr. Gr. vol. XXXVII) p. 909. Hinc praestantiam codicis Vat. Gr. 385 adgnosces, in quo verba nostra lemmate τοῦ αὐτοῦ i. e. Θεολόγου instructa habeas f. 22ʳ.

58) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθείς, τί δυσκολώτατόν ἐστιν ἐν βίῳ, εἶπε· »τὸ σιωπᾶν«.

= Cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228r, Stob. Flor. XLI 8; Maxim. 20 p. 597, 1 sqq. Gnomic. Basil. n. 46b p. 151, Gnom. cod. Pal. 122 f. 134r n. 15, Arsen. p. 122, 11 sqq. E codice Paris. 1168 f. 89r initium protulit Freudenthal. in Mus. Rhen. vol. XXXV p. 419. Joanni Chrysostomo nostrum dictum adsignat cod. Ottobon. Gr. 192 f. 190r, Demetrio (Phalereo) simillimum apophthegma in Flor. Mon. 186. Leid. 175 tribuitur.

59) Ὁ αὐτὸς ἔφη τὰς μὲν ῥίζας τῆς παιδείας εἶναι πικράς, τοὺς δὲ καρποὺς γλυκεῖς.

Aristoteli tribuunt praeterea Laert. Diog. V 1, 18 et Arsen. p. 120, 14 sq., — Demostheni J. Damasc. Exc. Flor. II 13 n. 29 p. 193 (Stob. Anthol. II p. 207, 6 sq.), Anton. I 50 p. 56, 21, Maxim. 17 p. 585, 4 sq. Mel. Aug. XXXVIII n. 14, Arsen. p. 190, 13 sq., Democrito Gnomic. Basil. n. 165 p. 166, Gnom. cod. Pal. 122 f. 209r n. 197, Isocrati Maximi cod. Vatic. Gr. 739 f. 97r, Hermogen. Progymn. 3 (Rh. Gr. vol. II) p. 6, 22 Sp. (I p. 22 W.), Aphthon. Progymn. 3 ibid. p. 23, 19 (I p. 63 W.), Libanius Progymn. vol. IV p. 867 R., Nicolaus Progymn. 3 (Rh. Gr.) vol. III p. 460, 15 sq. 23 sq. p. 462, 22 Sp. (vol. II p. 587 W); Priscian. Praeexerc. II 9 vol. II p. 432, 13 Keil., M. Porcio Catoni Diomedes Gr. Lat. I p. 310, 3 Keil; ut sententia communis dictum extat in Flor. Pal.-Vat. 245, Bar. 39, Ottobon. 40, cod. Vat. Gr. 790 f. 199r cf. praeterea Themist. Or. XXVII p. 410, 27 sqq.

Adnotatio critica:

58) ἐρωτηθεὶς παρά τινος Stob. (in codd. A B). ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος Maximi cod. Vat. Gr. 385 et 739. Bas. Pal. Ars. Paris. Ottob. δυσκολώτατον] δύσκολον Vat. 1144, in quo sequitur: ἐν τῷ βίῳ (hoc etiam Stob. Max. Ars. Paris. Ottob. exhibent) ἐστίν | post σιωπᾶν Stob. Max. Pal. Ars. (Pasis.?) Ottob. addunt ἃ μὴ (om. Ottob.) δεῖ λαλεῖν, Bas. ἃ μὴ δεῖ λέγειν, quocum gnomologio consentit Maximi cod. Vat. Gr. 741, ubi sententia Aristotelica hoc modo est concepta: δύσκολον τὸ σιωπᾶν, ἃ μὴ δεῖ λέγειν, — sed Mon. Leid. habent: Δημήτριος ἐρωτηθείς, τί δυσκολώτατον ἐν ἀνθρώποις, »σιωπή«, ἔφη cf. Theognis v. 626.

59) In priore membro pluralem numerum (ῥίζαι πικραὶ) offerunt Cod., Laert. Ars. p. 120; Diomed.; Pal.-Vat. Bar. Ottob. Vat. 790, singularem J. Damasc. Ant. Max. Ars. p. 190; Bas. Pal.; Hermog. Aphthon. Liban. Nicol. Priscian.; in posteriore parte pluralem (καρποὶ γλυκεῖς) habent Cod., Laert.; J. Damasc. Ant. Max. Ars p. 190; Bas. Pal.; Aphthon. Liban. Nicol.; Diomed.; Pal.-Vat. Bar. Ottob. Vat. 790, singularem Ars. p. 120; Hermog. Prisc. — De Melissa Augustana non constat. In Themistii verbis spurium codicis Ambrosiani additamentum καὶ προσηνῆ resecui; quam rationem ipse auctor comprobat, cum pergit: εἰ οὖν τὸ μὲν πικρὸν εἰς τὸ μέλαν, τὸ γλυκὺ δὲ εἰς τὸ λευκὸν μεταβάλοις κτλ.

Dind.: βούλει cε ἀναμνήcω καὶ ἄλλον λόγον, ὃν ἔτι μειράκιον ὢν ἔμαθες ἐν διδαcκάλου; καί cοι εὔδηλός τε φανεῖται καὶ ἑρμηνεύcει τὸ ἔπος· φηcὶ δὲ τῆc ἀληθινῆc παιδείαc πικρὰν μὲν τὴν ῥίζαν, γλυκὺν δὲ [καὶ προcηνῆ] τὸν καρπόν.

60) Ἀρχίδαμος, ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βαcιλεύc, θεαcάμενος τὸν ἴδιον παῖδα προπετῶc μαχόμενον τοῖc Ἀθηναίοιc εἶπεν· „ἢ τῇ δυνάμει πρόcθες ἢ τοῦ θράcουc ἄφελε.

= Vind. 53, cod. Vatic. Gr. 1144 f. 216r; Plutarch. Apophth. Lacon. p. 218 E n. 8 vol. I p. 267, Stob. Flor. LIII 12 (Plutarch. Fragm. XVIII 9 p. 39, 9 sqq. Duebner).

61) Ἀναξιμένης ἐπὶ ξένης τελευτῶν ἠρωτᾶτο ὑπὸ τῶν φίλων, εἰ βούλοιτο εἰc πατρίδα ἀνακομιcθεὶc κηδευθῆναι· ὁ δὲ εἶπεν· „οὐ γὰρ ἐκ παντὸc κλίματοc ὁδὸc ἀνέῳγεν εἰc Ἅιδην“;

= Cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228r. Potius de Anaximene Milesio, quam de Lampsaceno, cuius ad n. 78 meminimus, cogitandum videtur; de ipsa sententia cf. n. 115.

62) Αἰcχίνης ὁ ῥήτωρ ἐκπεcὼν τῆc πατρίδοc παραγενόμενοc εἰc Ῥόδον ἐcοφίcτευεν· ἐλθόντοc οὖν ποτε τοῦ Δημοcθένουc εἰc Ῥόδον καὶ ἀcπαcαμένου αὐτὸν καὶ δραχμαῖc χιλίαιc τιμήcαντοc, δεξάμενοc || τὰ f. 11v χρήματα ἐδάκρυcε· τοῦ δὲ παρακαλοῦντοc αὐτὸν θαῤῥεῖν, ἴcωc καὶ κάθοδον αὐτῷ διὰ τῆc cπουδῆc πέμπειν· „οὐ μέλλω“, ἔφη, „δακρύειν τοιαύτηc πατρίδοc ἐcτερημένοc, ἐν ᾗ καὶ οἱ ἐχθρεύοντέc εἰcι τοιοῦτοι, ὥcτε καὶ βοηθεῖν βούλεcθαι“;

= Vind. 104, cod. Vat. Gr. 742 f. 64v cf. Maxim. 66 p. 682, 10 sqq. cll. Plutarch. Vit. X Orat. p. 845 E vol. II p. 1030, 27 sqq.; Phot. Biblioth. Cod. 265 p. 493b 35 sqq. Cod. 279 p. 534b 14 sqq.

63) Ὁ αὐτὸc λέγων ποτὲ δίκην καὶ ἀποκοιμηθέντων τῶν δικαcτῶν, „προcέχετε“, εἶπεν, „ἄνδρεc δικαcταί· οὕτωc ὑμῖν γένοιτο ἰδεῖν ἐνύπνιον περὶ τῆc δίκηc ἧc λέγω“.

Adnotatio critica:

60) Lemma in Cod. Ἀρχιδάμου | Ἀρχίμαδοc V | τὸν ἴδιον παῖδα] τὸν υἱὸν Plut. | ἄγαν προπετῶc Stob. | τοῖc ante Ἀνθηναίοιc om. Vat. Plut. | εἶπεν] ἔφη Vat. et (post πρόcθεc) Plut. | τοῦ θράcουc ἄφελε] τοῦ φρονήματοc ὕφεc Plut. cf. Apostol. VIII 75, Plutarch. Apophth. Lacon. p. 232 E n. 2 vol. I p. 286.

61) Lemma in Cod. est: Ἀναξιμένουc | οὐ γὰρ et ἀνέῳγεν om. Vat., recte.

62) Lemma in Cod. Αἰcχίνου. | οὖν] δὲ Vat. | τοῦ ante Δημοcθένουc om. V Vat. | παρακαλοῦντοc αὐτῷ V melius, sed nostram lectionem tuetur Polybius X 14, 9 ἐμβαίνειν παρεκελεύετο καὶ θαῤῥεῖν τοὺc πρὸc τὴν χρείαν ταύτην ἡτοιμαcμένουc, adde XVI 20, 8 | καὶ post ἴcωc bis habet Vat. | in πέμπειν desinit gnomologii Vindob. pars prior | οἱ ἐχθρεύοντεc] ἐχθραίνοντεc Vat. | τοιοῦτοι] καὶ τοιοῦτοι Vat.

64) Ἀνάξαρχος, ὁ φυσικὸς φιλόσοφος, Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως εἰπόντος αὐτῷ· »κρεμῶ σε«, »ἄλλοις«, ἔφη, »ἀπείλει· ἐμοὶ δὲ οὐδὲν διαφέρει ὑπερ γῆς ἢ κατὰ γῆς σήπεσθαι.«

= Vind. 40, cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228r; Stob. Flor. VII 30 (ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους χρειῶν). Theodoro (Cyrenaeo) idem dictum tribuunt Plutarch. an vitios. 3 p. 409 D vol. I p. 604, 35 sq.; Cicer. Tuscul. I 43, 102, Valer. Maxim. VI 2 Ext. 3, Seneca Dial. IX de tranquill. 14, 3.

65) Ἀρκεσίλαος ὁ φιλόσοφος ἐπιπλήσσοντός τινος αὐτῷ, ὅτι οὐ δεῖ τὸν φιλόσοφον ἐρωμένην ἔχειν, μᾶλλον μὲν οὖν ἔφη δεῖν ἔχειν καὶ μὴ ἔχεσθαι ὑπ' αὐτῆς.

= Vind. 41, cod. Vatic. Gr. 1144 f. 216r. De Aristippo haec habet Laert. Diog. II 8, 75 (= Arsen. p. 115, 1 sqq.): ἐχρῆτο καὶ Λαΐδι τῇ ἑταίρᾳ, καθά φησι Σωτίων ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν διαδοχῶν· πρὸς οὖν τοὺς μεμφομένους αὐτῷ ἔφη· ἔχω [Λαΐδα], ἀλλ' οὐκ ἔχομαι· ἐπεὶ τὸ κρατεῖν καὶ μὴ ἡττᾶσθαι ἡδονῶν ἄριστον, οὐ τὸ μὴ χρῆσθαι. Idem dictum sub Aristippi nomine laudant praeterea Athenaeus XII p. 544 D, Clemens Alexandr. Strom. II p. 490, 34 Pott. Theodoret. Affect. Cur. S. XII p. 471, 3 sq. Gaisf., Hesychius Milesius in C. Muelleri Fragm. Hist. Gr. vol. IV p. 156 n. 4; Cicero Ep. ad Famil. IX 26, 2, Lactant. III 15, 5, Acro ad Horat. Epist. I 17, 36. — Saepissime quidem eadem sententia ab aliis ad alios auctores refertur, sed de nostro loco longe

Adnotatio critica:

64) Lemma in Cod. Ἀναξάρχου | Ἀ. ὁ φυσικὸς εἰπόντος αὐτῷ Ἀλεξάνδρου ὅτι Stob. | ἀπείλει τούτοις, ἔφη, τοῖς πολλοῖς Stob., ubi Meinekius vol. IV p. LVII τοῖς πολλοῖς ex margine inlatum esse putat; idem de τούτοις statui potest, nisi forte emendandum est: τοῦτο | οὐδὲν] οὐ V | σήπεσθαι] εἶναι Cod. | εἴτε ὑπὲρ γῆς εἴτε κατὰ γῆν (hoc etiam Vat.) sine verbo V, ubi Wachsmuth. σαπῆναι addidit; debuit σήπεσθαι, quod offert Stobaeus cf. Plut. l. c. καὶ τί Θεοδώρῳ μέλει, πότερον ὑπὲρ γῆς ἢ ὑπὸ γῆς σήπεται. Vox εἶναι videtur tantummodo ad explendam archetypi lacunam a correctore addita esse cf. enim Cicero: 'cui cum Lysimachus rex crucem minaretur, istic, quaeso, inquit, ista horribilia minitare purpuratis tuis; Theodori quidem nihil interest, humine an sublime **putescat.**' Valer. Max.: 'cumque hoc dicto (vide infra ad n. 352) accensus cruci eum suffigi iussisset, terribilis, ait, haec sit purpuratis tuis; mea quidem nihil interest, humine an sublime **putescam**' (ita scribendum cum Paridis cod. Vatic.). Seneca: 'minabatur Theodoro philosopho tyrannus mortem et quidem insepultam: habes, inquit, cur tibi placeas; hemina sanguinis in tua potestate est: nam quod ad sepulturam pertinet, o te ineptum, si putas mea interesse, supra terram an infra **putrescam.**'

65) Lemma in Cod. Ἀρκεσιλάου | ὁ φιλόσοφος om. Vat. | τινος αὐτῷ] αὐτῷ τινος Vat. | μὲν οὖν] μὲν V | ὑπ' αὐτοῦ V, unde Wachsmuth. ἐρώμενον corrigendum esse suspicatus est.

aliter esse statuendum mihi persuasit Laert. Diog. IV 6, 40: καὶ Θεοδότῃ τε καὶ Φίλᾳ ταῖς Ἠλείαις συνῴκει (cf. Hesych. Miles. l. c. p. 159 n. 8) φανερῶς (scil. Ἀρκεσίλαος) καὶ πρὸς τοὺς διασύροντας προεφέρετο τὰς Ἀριστίππου χρείας. Ultimis verbis sententia nostra adhibita tandem aliquando lumen adfertur: inter alia Aristippi scripta a Sotione et Panaetio recensentur praeterea Declamationum libri tres sive Χρειῶν τρία (Laert. Diog. II 8, 85); nonne luce clarius est, Arcesilaum carpentibus celebratissimo Aristippi dicto, quod una ex illis declamationibus offerret, respondisse? Ac saepius insignes loci e veterum scriptis hausti ut apophthegmata ferebantur cf. e. gr. infra n. 309. 357. 444. Accedit quod argumentandi ratio, quae ipsum dictum ap. Laert. Diog. subsequitur, aperte philosophantem auctorem prodit cf. Stob. Flor. XVII 18.

66) Ὁ αὐτὸς ἔφη τοὺς συκοφάντας πολιτικοὺς λύκους εἶναι.

Anaxarcho adsignat cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228ʳ. 'Sapiens' (σοφὸς) sententiae auctor vocatur in Vind. 109, Flor. Pal-Vat. 232, Bar. 182, Ottobon. 183. Simillimus est versus in Menandri Monost. 440 ὁ συκοφάντης ἐστὶ τοῖς πέλας λύκος, ubi lectionem codicis Vindob. 4 ἐστὶν ἐν πόλει (pro ἐστὶ τοῖς πέλας) a Meinekio spretam esse vehementer miror cf. etiam n. 344 infra. Eandem in cod. Vatic. Gr. 915 f. 46ᵛ et Palat. Gr. 122 f. 85ᵛ extare testor. Ipsius comparationis vim Xenophontis locus Memor. II 9, 2 inlustrat.

67) Ἀλκιδάμας ὁ ῥήτωρ Ὀδύσσειαν εἶπεν εἶναι κατόπτρον τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

= Aristotel. Rhetor. III 3 p. 1406ᵇ 12.

68) Ἀγησίλαος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, τί ἄν τις ποιῶν γένοιτο πλούσιος, ἔφη· »ἐὰν τὰς ἐπιθυμίας παραιτήσηται. || f. 11ᵛ

= Cod. Vatic. Gr. 1144 f. 228ʳ. Aliorum similes sententias ad n. 464 indicavimus.

Adnotatio critica:

66) ἔφη] ἔφησε (post πολιτικοὺς) V. εἶπεν (post πολιτικοὺς) Pal.-Vat. ⟨Bar.⟩ Ottob. | εἶναι λύκους Pal.-Vat.

67) Ἀλκιδάμας] λκίδας (sic) cum lemmate Ἀλκίδου Cod., sed correctionem extra omnem dubitationis aleam ponit Aristoteles l. c., secundum quem Alcidamas dixit τὴν Ὀδύσσειαν καλὸν ἀνθρωπίνου βίου κάτοπτρον. Adde quod Alcidas rhetor prorsus ignotus est.

68) Lemma in Cod. Ἀγησιλάου.

69) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, διὰ τί ἀτείχιστός ἐστιν ἡ Σπάρτη, „μὴ ψεύδου“, ἔφη, „τετείχισται γάρ, οὐ λίθοις, ἀλλὰ ταῖς τῶν ⟨ἐνοικούντων ἀρεταῖς⟩.

= Vind. 43. De Lacone eadem refert Maxim. 1 p. 532, 29 sqq., et cod. Ottobon. Gr. 192 f. 229ʳ, sed Agesilao vindicat Plutarch. Apophth. Lacon. p. 210 E n. 30 vol. I p. 256 (= Arsen. p. 126, 8 sqq.): ἄλλου δὲ τὸ αὐτὸ ἐπιζητοῦντος (scil. διὰ τί ἀτείχιστος ἡ Σπάρτη), „οὐ λίθοις δεῖ καὶ ξύλοις τετειχίσθαι τὰς πόλεις“, ἔφη, „ταῖς δὲ τῶν ἐνοικούντων ἀρεταῖς.“

70) Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθείς, τίνα δεῖ τὸν στρατηγὸν ἔχειν εἶπεν· „πρὸς μὲν τοὺς ἐναντίους τόλμαν, πρὸς δὲ τοὺς ὑποτεταγμένους εὔνοιαν, πρὸς δὲ τοὺς καιροὺς λογισμόν.“

= Stob. Flor. LIV 49; Plutarch. Apophth. Lacon. p. 213 C n. 66 vol. I p. 260 (= Arsen. p. 126, 24 sqq.); — Arcesilao adsignat cod. Vatic. Gr. 1144 f. 216ʳ. Ut locum communem sine auctoris nomine ponunt Mel. Aug. XXVIII 12, Georgid. p. 83, 15 sqq. Flor. Pal. 66 Bar. 78 Ottobon. 79 Mon. 43, eodem modo conceptam sententiam inter Democritea relegant Anton. II 1 p. 78, 26 sq. Maxim. 9 p. 560, 4 sqq. cf. praeterea Augusti dictum ap. Plutarch. Reg. et imper. apophthegm. p. 207 E n. 10 vol. I p. 252 et de fort. Rom. 7 p. 319 D vol. I p. 392, 49 sq.

Adnotatio critica:

69) ὑπό τινος om. Max. Ottob. | οὐ λίθοις οὐδὲ (οὐ Cod.) ξύλοις ἀλλὰ om. Max. Ottob. sed cf. Epictet. ap. Stob. Flor. XLVI 82 γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ οἰκοῦνται πόλεις, ἀλλ’ οὐ λίθοις καὶ ξύλοις cl. Demosthen. Or. XVIII 299 p. 325 | ἐνοικούντων (Max. οἰκούντων cf. Polyb. IX 10, 1) ἀρεταῖς om. Cod., ubi tamen relictum est vacuum spatium. Murum Spartae fuisse virtutem civium narrat Justinus XIV 5, 7. — Philippi dictum (= n. 545 infra) ap. Max. 9 p. 560, 40 sqq. sententia excipit, quae ab his incipit verbis: εἰ βούλει τὴν οἰκίαν εὖ οἰκεῖσθαι, μιμοῦ τὸν Σπαρτιάτην Λυκοῦργον· ὃν γὰρ τρόπον οὐ τείχεσι τὴν πόλιν ἔφραξεν, ἀλλ’ ἀρετῇ τοὺς ἐνοικοῦντας ὠχύρωσεν etc. Rectissime codd. Vatic. Gr. 741 et 385 lemma Ἐπικτήτου offerunt cf. Stob. Flor. V 111 (= J. Damasc. Exc. Flor. I 8 p. 166, 21).

70) ἐρωτηθεὶς] ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος Stob. | τὸν στρατηγὸν] στρατηγὸν Vat. | Ὁ αὐτὸς — εἶπεν] τὸν δὲ στρατηγὸν (ὁ αὐτὸς τὸν στρατηγὸν Ars.) δεῖν ἔφασκε Plut. Ars. τὸν ἄρχοντα δεῖ (δὴ Georg.) ἔχειν Aug. Georgid. Pal. Bar. Ottob. Mon.; Ant. Max. | εἶπεν ὅτι Stob. | ἐναντίους] πολεμίους Stob. ἐχθροὺς Vat. | τόλμαν] τὸ τολμᾶν Mon. (ap. Walzium) sed τόλμαν cod. Pal. Gr. 23 exhibet | τοὺς ὑπο (rec. m. supra scr. τοὺς) om. Pal. | ὑποτεταμμένους Ottob. | εὔνοιαν] εὔνοιαν ἔχειν Plut. Ars., qui omittunt sequentia in Aug. Georgid. Pal. Bar. Ottob. Mon.; Ant. Max. conlocata ante: πρὸς δὲ τοὺς ἐναντίους etc., scilicet cum μὲν particulae δὲ substituto cf. Freudenthal. in Mus. Rhen. vol. XXXV p. 428.

(Schluß folgt.)

Wien. Romae LEO STERNBACH.

